

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P261

[Total No. of Pages : 2

[5515]Ext.-101
F.Y.B.Com. (For External)
COMPULSORY ENGLISH
(2013 Pattern)

Textbook : A Pathway to Success

Edited by : Ashok Chaskar, Anand Kulkarni, Vijay Madge

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any one from (a) and one from (b) in about 150 words each. [20]

- a) i) What did APJ Abdul Kalam learn from his father about the power of prayer?
ii) How water is the true elixir of life according to C.V. Raman?
- b) i) Explain the points of falsehood in the advertising profession.
ii) Comment on humour in the story ‘The Gold Frame’.

Q2) Attempt any one from (a) and one from (b) in about 150 words each. [20]

- a) i) Describe Ivan Dimitritch’s worries about his wife’s behaviour after winning the lottery.
ii) How does Henry Derozio describe the condition of harp?
- b) i) Write note on the central idea of the poem ‘Money-Madness’.
ii) Kunal meets his friend Ajit at a bus station. Two friends greet each other and exchange few words before taking leave. Write a dialogue in ten lines.

Q3) Attempt any one from (a) and one from (b) in about 150 words each. [20]

- a) i) Describe the chief principles and guidelines that have helped Indra Nooyi achieve her ambitions.
ii) What, according to N.R. Narayan Murthy, were the ills of Licence Raj?

- b) i) What is the author's attitude in the essay 'Toasted English'?
ii) How does Narayan Murthy view the impact of Globalization on India?

Q4) Attempt any one from (a) and one from (b) in about 150 words each. [20]

- a) i) Comment on the significance of the woodrose creeper in the story 'The woodrose'.
ii) Attempt a character-sketch of Rakesh from the story 'A Devoted Son'.
- b) i) Describe the conflict in the mind of narrator in a poem 'Stopping by woods on a snowy Evening'.
ii) Explain the theme of the poem 'The Soul's Prayer'.

Q5) a) Attempt any one of the following in about 150 words. [10]

- i) Write a letter to your brother encouraging him for doing best in H.S.C. exam.
ii) Write a brief newspaper report of two short paragraphs on the following headline :
'Daughter of Auto-Driver Becomes C.A.'

b) Attempt any one of the following in about 150 words. [10]

- i) There is a vacancy in Suzuki Motors Ltd. Bangalore for the post of Chief Accountant. Write your resume for the same.
ii) Write an e-mail letter to the Times of India at the e-mail address - editor@timesofindia.com informing them the problem of unhygienic condition in your locality.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P262

[Total No. of Pages : 6

[5515]Ext.-102
F.Y.B.Com. (For External)
FINANCIAL ACCOUNTING
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) Fill in the blanks (any 7) : [7]

- i) The basic objective of amalgamation of firms is to maximise _____.
(Wealth, Profit, Business)
- ii) The liability of partners in a firm is _____.
(Limited, Unlimited, Fixed)
- iii) The _____ Partner has to bear the capital deficiency of an insolvent partner.
(Active, Deceased, Solvent)
- iv) The unallocable expenses under departmental accounting are to be debited to _____ Account.
(General Profit & Loss, Department, Trading)
- v) A _____ is the documentary evidence for a business transaction.
(Ledger, Journal, Voucher)
- vi) Royalty payable on an output basis is debited to _____ Account.
(Profit & Loss, Royalty, Trading)
- vii) In Tally ERP 9 Shortcut key F4 is meant for _____ voucher.
(Contra, Receipt, Payment)
- viii) As per AS-2, inventories should be valued at cost or net realizable value whichever is _____.
(Higher, Lower, Expensive)
- ix) The cost of goods sold on hire purchase is transferred to _____ Account.
(Sales, Purchases, Assets)

P.T.O.

- b) State whether the following statements are true or false (any 7) : [7]
- On amalgamation of firms, any gain in liabilities will be debited to revaluation Account.
 - When the firm is converted into a limited company, the firm is dissolved.
 - Under Notional Loss Method, the maximum loss is distributed among the partners in their capital ratio.
 - In Departmental Accounts, each department is considered as a separate profit centre.
 - All sales in cash or credit should be entered through sales voucher.
 - If the actual royalty is more than the minimum rent, then minimum rent is not payable.
 - The right of recoupment can be fixed or floating.
 - The buyer has the option to return the goods in case of a hire purchase.
 - The dissolution of partnership takes place on the solvency of partner.
- c) Write Short Notes (Any two) : [16]
- Advantages of Amalgamation.
 - Basis of Apportionment adopted in departmental Accounts.
 - Significance of computerized accounting system.
 - Features of Instalment system.

Q2) Sita, Gita & Nita were partners in a firm sharing profits and losses in the ratio of 1:2:1. They decided to dissolve the firm when their position as on 31-12-2017 was as under : [20]

Balance-Sheet as on 31st December, 2017

Liabilities	₹	Assets	₹
Capitals :			
• Sita	72,000	Fixed Assets	1,40,000
• Gita	1,04,000	Stock-in-Trade	80,000
• Nita	32,000	Debtors	40,000
Sales Tax	10,000	Cash	20,000
Creditors	30,000		
Reserves	32,000		
	2,80,000		2,80,000

The assets were realized gradually and the distributions were made as and when cash become available. The realisations made in 2018 were as follows :

24 th January – 1 st Instalment	-	₹ 42,000
28 th February – 2 nd Instalment	-	₹ 16,000
31 st March – 3 rd Instalment	-	₹ 12,000

Realisation expenses were estimated at ₹ 6,000 but in March the actual expenses amounted to ₹ 2,000. Nita became insolvent and could contribute ₹ 2,000 only from her private estate.

Prepare a statement showing the distribution of cash as and when realized among the partners so that the effect may be given to the ruling in Garner Vs. Murray case at each distribution stage assuming that nothing further will be realised after the date.

OR

Following was the Balance-Sheet of M/s. Anand, Bhaskar & Chetan as on 31-03-2018.

Balance-Sheet as on 31st March, 2018

Liabilities	₹	Assets	₹
Capital : Accounts		Land	80,000
• Anand	40,000	Machinery	50,000
• Bhaskar	60,000	Stock	34,000
• Chetan	80,000	Debtors	44,000
		Investments	26,000
Creditors	40,000	Cash	4,000
Bills Payable	12,000		
Reserves Funds	6,000		
	2,38,000		2,38,000

The partnership firm was converted into Ajmera Ltd. who took the following assets at the values stated below.

Assets	₹
Land	1,00,000
Machinery	40,000
Stock	30,000
Debtors	30,000
Investments	20,000
Goodwill	28,000

The firm paid the Creditors at 95% in full settlement and Bills Payable at 100%. The realization expenses paid by the firm ₹4,000. Ajmera Ltd. paid ₹ 1,98,000 in Equity Shares of ₹ 10 and balance in cash. Prepare necessary ledger accounts to close the books of the firm and prepare a Balance-Sheet of Ajmera Ltd. as on 1st April, 2018.

Q3) a) P & Q were partners sharing profits and losses in the ratio of 3:2 and X and Y were partners sharing profits and losses equally. Following were their Balance-Sheet as on 31st March, 2018. [10]

Balance-Sheet as on 31st March 2018

Liabilities	P&Q ₹	X&Y ₹	Assets	P&Q ₹	X&Y ₹
Creditors	20,000	30,000	Machinery	40,000	54,000
Bills Payable	8,000	10,000	Furniture	24,000	18,000
Ms. Q's Loan	20,000	-	Stock	40,000	48,000
Ms. Y's Loan	-	20,000	Debtors	38,000	34,000
Outstanding Salary	4,000	3,000	Fixtures	3,200	2,400
Capital Accounts:			Cash	6,800	6,600
• P	60,000	-			
• Q	40,000	-			
• X	-	50,000			
• Y	-	50,000			
	1,52,000	1,63,000		1,52,000	1,63,000

The two firms amalgamated on the following terms :

- i) Mr. Q agreed to pay Ms. Q's Loan & Mr. Y agreed to pay Ms. Y's Loan.
- ii) Outstanding salary was paid in full by the respective firms.
- iii) Creditors of both the firms were taken by the new firm at a discount of 5%.
- iv) Machinery is subject to 5% depreciation of both firm.
- v) Furniture of X & Y was sold in the market for ₹ 16,000 and Furniture of P & Q was not taken over by the new firm.
- vi) Fixtures were not taken over by the new firm.
- vii) Stock of P & Q was valued at ₹ 44,200 and Stock of X & Y was valued at ₹ 42,000.

Prepare Revaluation Account and Partners Capital Account in the Books of both the firms.

- b) Ajanta Ltd. Leased a piece of land from Baroda Ltd. for ten years from 1st January 2013 with a royalty of ₹1 per tonne, on the condition that minimum rent payable was ₹18,000 p.a. The lease however stipulated that if in any year the minimum rent was not attained due to strike it will be reduced proportionately having regard to the length of the stoppage. The short workings can be recovered during the subsequent two years. The annual output for the first five years was as follows : [20]

Years	Output Tonnes
2013	6,000
2014	10,000
2015	18,000
2016	26,000
2017	16,000

During 2017 there was a strike lasting for four months.

You are required to pass necessary Journal Entries in the Books of Ajanta Ltd. and prepare suitable table for necessary calculations.

- Q4)** From the following Trial Balance as on 31-03-2018 of Big Bazar Pune, prepare Departmental Trading Account, Profit and Loss Account for the year ended 31st March 2018 and a Balance-Sheet as on that date. [20]

Trial Balance as on 31-03-2018

Particulars	Debit ₹	Credit ₹
Stock on 01-04-2017		
• Dept. X	30,000	
• Dept. Y	24,000	
Purchases :		
• Dept. X	56,000	
• Dept. Y	48,000	
Sales :		
• Dept. X		1,20,000
• Dept. Y		1,00,000
Wages :		
• Dept. X	15,000	
• Dept. Y	5,000	
Rent, Rates, Taxes and Insurance	18,000	
Sundry Expenses	6,000	
Salaries	6,000	

Lighting and Heating	3,600	
Discount allowed	4,400	
Discount Received		2,600
Advertising	7,200	
Carriage Inward	4,200	
Furniture	6,000	
Machinery	40,000	
Debtors	12,000	
Creditors		32,000
Capital		61,800
Drawings Accounts	8,000	
Cash at Bank	20,000	
Cash in Hand	3,000	
Total	3,16,400	3,16,400

The following information is available -

- i) Dept. X transferred goods to Dept. Y for ₹ 800.
- ii) The items like Rent, Rates, Taxes and Insurance, Sundry Expenses, Lighting and Heating, Salaries and Carriage Inward to be apportioned 2/3 to Dept. X and 1/3 to Dept. Y.
- iii) Advertising to be apportioned equally.
- iv) Discount allowed and discount received are apportioned on the basis of departmental sales and purchases (excluding transfers)
- v) Depreciation @ 10% p.a. on Furniture and Machinery is to be charged $\frac{3}{4}$ to Dept. X and $\frac{1}{4}$ to Dept. Y.
- vi) Stock as on 31-03-2018 : Dept. X - ₹ 33,000, Dept. Y - ₹ 24,000.

OR

A Ltd. Purchased a Motor Cycle on instalment system from B Ltd. on 01-01-2015 by paying ₹12,500 as cash down payment. The payment of instalments was agreed upon as follows :

31-12-15	1 st Instalment	₹ 12,750
31-12-16	2 nd Instalment	₹ 11,750
31-12-17	3 rd Instalment	₹ 8,250

B Ltd. Charged interest @ 10% p.a. A Ltd. decided to write off depreciation @ 10% p.a. on Straight Line Method.

You are required to prepare -

- i) A statement showing calculation of cash price.
- ii) B Ltd. Account, Motor Cycle Account, Interest Suspense Account, Interest Account and Depreciation Account in the books of A Ltd.

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P263

[Total No. of Pages : 2

[5515]Ext.-103
F.Y.B.Com. (For External)
BUSINESS ECONOMICS (MICRO)
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 compulsory.*
- 2) *Attempt any five from question No. 2 to 8.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*
- 4) *Draw neat diagrams wherever necessary.*

Q1) What is Business Economics. Explain the nature and scope of Business Economics. [20]

Q2) Define Price Elasticity of Demand. Explain the types and determinants of price Elasticity of Demand. [16]

Q3) Explain the Internal and External economics of large scale production. [16]

Q4) What is Monopoly? Explain the features and equilibrium under monopoly. [16]

Q5) Explain the Ricardian theory of Rent. [16]

Q6) Answer in brief : [16]

- a) Economic Goals of firms
- b) Characteristics of Indifference curve

Q7) Explain the Liquidity preference theory of Interest [16]

Q8) Write short notes : [16]

- a) Concept of the Total, Average and Marginal Revenue.
- b) Backward sloping supply curve.

P.T.O.

Total No. of Questions: 8]

P263

[5515]Ext.-103
F.Y.B.Com. (For External)
BUSINESS ECONOMICS (MICRO)
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना:
- 1) प्रश्न पहिला अनिवार्य आहे.
 - 2) प्रश्न क्रमांक 2 ते 8 यापैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
 - 3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 4) आवश्यकता असेल तेथे सुबक आकृत्या काढा.
 - 5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहावी.
-

प्रश्न 1) व्यावसायिक अर्थशास्त्र म्हणजे काय ? व्यावसायिक अर्थशास्त्राचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा. [20]

प्रश्न 2) मागणीच्या किंमत लवचिकतेची व्याख्या द्या. मागणीच्या किंमत लवचिकतेचे प्रकार आणि निर्धारक घटक स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 3) मोठ्या प्रमाणावरील उत्पादनाच्या अंतर्गत व बाह्य बचती स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 4) मक्तेदारी म्हणजे काय ? वैशिष्ट्ये आणि मक्तेदारीतील समतोल स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 5) रिकार्डोंचा खंड सिद्धांत स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 6) थोडक्यात उत्तरे लिहा.
अ) उद्योगसंस्थेचे आर्थिक ध्येये ब) समवृत्ती वक्राची वैशिष्ट्ये [16]

प्रश्न 7) व्याजाचा रोखता पसंती सिध्दांत स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 8) टिपा लिहा.
अ) एकूण प्राप्ती, सरासरी प्राप्ती आणि सिमांत प्राप्तीच्या संकल्पना
ब) श्रमाचा पाठीमारे वळणारा पुरवठा वक्र [16]

ংংং

Total No. of Questions : 7]

SEAT No. :

P264

[Total No. of Pages : 5

[5515]-Ext.-104
F.Y.B.Com. (For External)
BUSINESS MATHEMATICS AND STATISTICS
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Use of statistical table and calculator is allowed.
- 4) Symbols have their usual meanings.
- 5) Both the sections should be written in same answer book.

SECTION - I

Q1) A) Answer the following multiple choice questions by selecting correct options from the given options. (Any four) : [4]

- i) Find the Highest Common Factor(HCF) of 43, 91 and 183
 - a) 4
 - b) 7
 - c) 9
 - d) 1
- ii) 252 can be expressed as a product of primes as :
 - a) $2 \times 2 \times 3 \times 3 \times 7$
 - b) $2 \times 2 \times 2 \times 3 \times 7$
 - c) $3 \times 3 \times 3 \times 3 \times 7$
 - d) $2 \times 3 \times 3 \times 3 \times 7$
- iii) $(17)^{3.5} \times (17)^? = (17)^8$
 - a) 2.29
 - b) 2.75
 - c) 4.25
 - d) 4.5
- iv) If $20\% \text{ of } a = b$, then $b\% \text{ of } 20$ is the same as?
 - a) 4% of a
 - b) 5% of a
 - c) 20% of a
 - d) None of these

v) $\frac{2}{3} - \frac{1}{2} = ?$

a) $\frac{1}{1}$

b) $\frac{1}{3}$

c) $\frac{6}{1}$

d) $\frac{1}{6}$

vi) Find x, if $6 : 15 :: 2 : x$

a) 3

b) 5

c) 13

d) None of these

B) Answer the following multiple choice questions by selecting correct option from the given options. (Any three) [6]

i) Ages of Ram and Sham are in the ratio 5:4 and their sum is 90. Then their ages are :

a) 40 and 50

b) 50 and 40

c) 60 and 30

d) 45 and 45

ii) What percentage of numbers from 1 to 70 have 1 or 9 in the unit's digit?

a) 1

b) 14

c) 20

d) 21

iii) Find the Lowest Common Multiple (LCM) of 24, 40 and 36.

a) 120

b) 240

c) 360

d) 480

iv) Six bells commence tolling together and toll at intervals of 2, 4, 6, 8, 10 and 12 seconds respectively. In 30 minutes, how many times do they toll together?

a) 04

b) 10

c) 16

d) 15

Q2) Attempt any two of the following : [10]

- Find the Compound Interest on Rs. 10,000 at 5% p.a. for 6 years.
- Define the term Dividend and Bonus Shares.
- What is the EMI (Equated Monthly Instalment) of loan of Rs. 30,000 repaid in 4 years, if the rate of interest is 5% p.a. on the outstanding amount at the beginning of each month?

Q3) Attempt any four of the following : [20]

- Define the term population and sample.

- Find the mean of the following data :

Marks	0-20	20-40	40-60	60-80	80-100
No. of Students	8	12	25	15	10

- Explain the procedure of drawing SRSWOR.

- Calculate Median for the following frequency distribution.

Class	0-20	20-40	40-60	60-80	80-100
Frequency	1	9	32	16	7

- Find the Combined Mean of the following data :

	Group I	Group II
Size	100	200
Mean	2100	1500

- Answer the following questions for the given frequency distribution :

IQ	60-69	70-79	80-89	90-99	100-109	110-119	120-129
No. of Students	21	37	51	49	21	13	4

- State the type of classification.
- State the class-mark of 5th class.
- State the class width of 4th class.
- How many students have I.Q. less than 109?
- How many students have I.Q. more than 100?

SECTION - II

Q4) Attempt any three of the following : [15]

- A T.V. set costing of Rs. 45,000 was sold for Rs. 33,750 after two years find the percentage of loss?
- At what price should an article costing Rs. 510 be sold so that after giving 15% cash discount, a profit of 20% is made?
- A company manufactures two types of Goods A and B, that requires Silver and Gold. Each unit of type A requires 4 gm of silver and 1 gm of gold, while that of B requires 1 gm of silver and 3 gm of gold. The availability of silver and gold per day are 120 gms and 100 gms respectively. The manufacturing cost per unit of type A is Rs. 920 and that of B is Rs. 1600, formulate the above problem as a LPP to minimize cost.
- A man sold two machines at Rs. 990 each. On one he gained 10% and on the other he loses 10%. Find the percentage of profit or loss in the total transaction.
- Define LPP and explain the steps in formulation of LPP.

Q5) Attempt any three of the following : [15]

- Solve the following LPP by graphical method
Maximize $f = 200x + 300y$
Subject to $3x + 2y \leq 240$
 $2x + 4y \leq 280$
 $x \geq 0, y \geq 0$
- A commission agent get 10% commission up to sale of Rs. 25,000 & 15% commission on the sale exceeding Rs. 25,000. His total sales in a month Rs. 55,000. Find his total commission.
- Explain the term Decision Variable and Objective Function.
- A man sold an article at a loss of 10%. If he would sold it for Rs. 75 more his loss would have been only 5%. Find the cost price of an article?
- Explain the concept of commision and brokerage.

Q6) Attempt any four of the following : [20]

- Calculate the S.D. and C.V. from the following.
14, 8, 11, 10, 13, 16, 2, 12, 9, 5.
- Define Regression? State the expressions for the two regression lines.
- Calculate the S.D. from the following data :

Marks	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70
No. of students	2	8	10	15	12	8	5

- d) Calculate Lasperys, Paasches and Fishers Price Index Number to the following data:

Commodity	2017		2018	
	Price	Quantity	Price	Quantity
A	20	10	30	5
B	10	12	25	2
C	10	5	12	5
D	15	10	10	5

- e) Explain the terms Positive and Negative Correlation with suitable examples.
- f) Two workers on the same job shows, the mean time of completing the job for Worker A is 30 min. and for Worker B is 25 min. and the Standard Deviations are 6 min. and 4 min. respectively.
- i) Which worker appears to be more consistent in the time he requires to complete the job?
 - ii) Which worker appears to be faster in completing the job?

Q7) Attempt any one of the following : [10]

- a) Compute Karl Pearson's coefficient of correlation between Sales and expenses from the following data:

Sales (Rs.)	28	45	40	38	35	33	40	32	36	33
Exp. (Rs.)	23	34	33	34	30	26	28	31	36	35

OR

- b) Solve the following :

- i) The correlation coefficient between two variable X and Y is -0.6 . If the means and S.D. of the two series are

	X	Y
Mean	13	27
S.D.	1.5	2

Find the regression line of Y on X, Also estimate of Y when X=15.

- ii) Explain the Concept of Cost of Living Index Number with example.

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P265

[Total No. of Pages : 6

[5515]Ext.-105

F.Y.B.Com. (For External)

COMPUTER CONCEPTS AND APPLICATIONS
104-B : COMPUTER FUNDAMENTAL
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Solve any 5 Questions from remaining (Question No. 2 to Question No. 8)*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any four of the following : **[4 × 5 = 20]**

- a) Explain any three input devices of computer.
- b) What are the basics of Ms-Word?
- c) State the difference between LAN and WAN.
- d) Explain the Components of Network.
- e) Explain the E-commerce categories.
- f) What are the things to be consider while creating or building a website?

Q2) Attempt any four of the following : **[4 × 4 = 16]**

- a) Write in brief about printers & its types.
- b) Explain the applications of Ms-Excel.
- c) Explain any two file organization methods.
- d) Write a note on digital signature and digital certificates.
- e) Explain E-cash structure.
- f) What is the use of control panel?

Q3) Attempt any four of the following : **[4 × 4 = 16]**

- a) What is meant by Antivirus? Explain the types of antivirus.
- b) Explain the working of Internet.
- c) What are the ethical issues in Internet security?
- d) Explain E-Governance & its applications.
- e) Write a note on Wireless Network.
- f) Explain Secure Electronic Transaction (SET).

P.T.O.

Q4) Attempt any four of the following :

[4 × 4 = 16]

- a) Define operating system and also state the functions of operating system.
- b) Write in brief about WWW and Search Engine.
- c) Explain HTML tags to create table by giving proper example.
- d) Explain the Web Space and Domain Name.
- e) What are the advantages and disadvantages of computer network?
- f) Explain Financial Electronic Data Interchange (FEDI).

Q5) Attempt any four of the following :

[4 × 4 = 16]

- a) State the purpose of Start button, My Computer, Recycle Bin, Windows Explorer.
- b) Explain any two types of Computers in detail.
- c) Write a note on Star and Ring topology.
- d) Explain the types of web pages.
- e) Explain basic structure of HTML.
- f) What are the benefits of free and open source software?

Q6) Attempt any four of the following :

[4 × 4 = 16]

- a) Explain different tools available in paint application.
- b) What are the importance of Ms-PowerPoint?
- c) Explain the applications of Internet.
- d) What are the importance of Cyber Law?
- e) Explain the block diagram of computer.
- f) Write a note on Electronic cheque (E-cheque).

Q7) Attempt any four of the following :

[4 × 4 = 16]

- a) State the difference between RAM and ROM.
- b) Write a note on Electronic Data Interchange (EDI).
- c) State the purpose of HTML tags :
`<HR>, <SUP>, , `
- d) Write a note on Graphics in webpage design.
- e) Explain the characteristics of computer.
- f) Explain in detail for Web Browser.

Q8) Attempt any four of the following :

[4 × 4 = 16]

- a) What are the applications of computer in business?
- b) Explain the steps to create and send an E-mail.
- c) Explain about Electronic Payment System (EPS).
- d) Write a note on Internet security.
- e) Explain Web Design Pyramid.
- f) What is difference between Notepad and Wordpad?

Total No. of Questions: 8]

P265

[5515]Ext.-105

F.Y.B.Com. (For External)

COMPUTER CONCEPTS AND APPLICATIONS

104-B : COMPUTER FUNDAMENTAL

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

/ एकूण गुण : 100

- सूचना:
- 1) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य.
 - 2) प्रश्न क्रमांक 2 ते 8 मधील कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
 - 3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
-

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा : [4 × 5 = 20]

- अ) संगणकाचे कुठलेही तीन Input devices स्पष्ट करा.
- ब) Basics of Ms-Word सांगा.
- क) LAN आणि WAN मधील फरक सांगा.
- ड) Components of Network सांगा.
- इ) E-commerce categories स्पष्ट करा.
- फ) Website बनवितांना कुठल्या गोष्टींचा विचार करावा लागतो ?

प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा : [4 × 4 = 16]

- अ) Printers म्हणजे काय ? त्याचे प्रकार सांगा.
- ब) Ms-Excel चे उपयोग सांगा.
- क) File organization च्या कुठल्याही दोन पद्धती स्पष्ट करा.
- ड) Digital signature आणि Digital certificates यावर टिपा लिहा.
- इ) E-cash structure स्पष्ट करा.
- फ) Control Panel चा उपयोग सांगा.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी कुठलेही चार प्रश्न सोडवा : [4 × 4 = 16]

- अ) Antivirus म्हणजे काय? त्याचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ब) Working of Internet स्पष्ट करा.
- क) Ethical issues in Internet security कुठले ते सांगा.
- ड) E-Governance चे उपयोग स्पष्ट करा.
- इ) Wireless Network वर टिप लिहा.
- फ) Secure Electronic Transaction स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा : [4 × 4 = 16]

- अ) Operating System ची व्याख्या सांगा आणि त्याचे कार्य सांगा.
- ब) WWW आणि Search Engine बद्दल माहिती लिहा.
- क) HTML tags to create table उदाहरणासहीत स्पष्ट करा.
- ड) Web space आणि Domain Name स्पष्ट करा.
- इ) Computer Network चे फायदे आणि तोटे सांगा.
- फ) Financial Electronic Data Interchange (FEDI) स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा : [4 × 4 = 16]

- अ) Start button, My Computer, Recycle Bin, Windows Explorer यांचा उपयोग सांगा.
- ब) Computers चे कोणतेही दोन प्रकार स्पष्ट करा.
- क) Star and Ring Topology यावर टिप लिहा.
- ड) Web pages चे प्रकार स्पष्ट करा.
- इ) Basic structure of HTML स्पष्ट करा.
- फ) Free and open source software चे फायदे सांगा.

प्रश्न 6) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा : [4 × 4 = 16]

- अ) Paint application मधील tools स्पष्ट करा.
- ब) Ms-powerpoint चे महत्व सांगा.
- क) Internet चे उपयोग स्पष्ट करा.
- ड) Cyber Law चे महत्व सांगा.
- इ) Block Diagram of Computer स्पष्ट करा.
- फ) Electronic cheque (E-cheque) वर टिप लिहा.

प्रश्न 7) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा : [4 × 4 = 16]

- अ) RAM आणि ROM मधील फरक सांगा.
- ब) Electronic Data Interchange (EDI) यावर टिप लिहा.
- क) <HR>, <SUP>, , या HTML Tags चा उपयोग सांगा.
- ड) Graphics in webpage design यावर टिप लिहा.
- इ) Characteristics of Computer स्पष्ट करा.
- फ) Web Browser यावर सखोल स्पष्टीकरण द्या.

प्रश्न 8) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा : [4 × 4 = 16]

- अ) Computer in Business कसा उपयोग होतो ते सांगा.
- ब) Create and send an E-mail याचा क्रम स्पष्ट करा.
- क) Electronic Payment System (EPS) स्पष्ट करा.
- ड) Internet Security यावर टिप लिहा.
- इ) Web Design Pyramid स्पष्ट करा.
- फ) Notepad आणि Wordpad यातील फरक सांगा.

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P266

[Total No. of Pages : 2

[5515]Ext.-106

F.Y. B.Com. (For External)

OFFICE MANAGEMENT

**Organisational Skill Development
(2013 Pattern)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Answer any Five questions from Q. 2 to Q. 8.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Define the term ‘Office’. Describe importance and functions of Modern Office. **[20]**

Q2) What is ‘Office Organisation’. Explain principles of Office Organisation. **[16]**

Q3) Define Time Management. Enumerate the advantages and disadvantages of Time Management. **[16]**

Q4) Define the term ‘Index’. Describe various methods of indexing. **[16]**

Q5) Explain in detail significance and barriers of effective communication. **[16]**

Q6) Define Public Relation. Describe the objectives of Public Relation and functions of Public Relation Officer. **[16]**

Q7) Define Office Automation. Explain advantages and feasibility of Office Automation. **[16]**

Q8) Write short note : **[16]**

- a) Principles of Designing Office Forms
- b) E-Forms.

P.T.O.

Total No. of Questions: 8]

P266

[5515]Ext.-106

F.Y. B.Com. (For External)

OFFICE MANAGEMENT

Organisational Skill Development

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना:

- 1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.
 - 2) प्रश्न क्रमांक 2 ते 8 मधील कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा.
 - 3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 4) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.
-

प्रश्न 1) ‘कार्यालय’ या संकल्पनेची व्याख्या द्या. आधूनिक कार्यालयाचे महत्व व कार्याचे वर्णन करा.[20]

प्रश्न 2) कार्यालय संघटन म्हणजे काय? कार्यालय संघटनाची तत्वे स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 3) ‘वेळेचे व्यवस्थापन’ संज्ञा स्पष्ट करा. वेळेच्या व्यवस्थापनाचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 4) ‘सुचीकरण’ या संकल्पनेची व्याख्या द्या. ‘सुचीकरणाच्या पद्धती’ स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 5) संज्ञापनाचे महत्व स्पष्ट करून प्रभावी संदेशवहनात येणारे अडथळे सांगा. [16]

प्रश्न 6) ‘जनसंपर्क’ या संकल्पनेची व्याख्या द्या. जनसंपर्काचे उद्देश व जनसंपर्क अधिकाऱ्याचे कार्य स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 7) ‘कार्यालय स्वयंचलिकरण’ या संकल्पनेची व्याख्या द्या. कार्यालयीन स्वयंचलिकरणाचे महत्व व व्यवहार्यता स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 8) थोडक्यात टिपा लिहा.
अ) कार्यालयीन प्रभावाची तत्वे
ब) ई फॉर्म प्रणाली

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P267

[Total No. of Pages : 2

[5515]Ext.-107

F.Y. B.Com. (For External)

BANKING AND FINANCE

Fundamentals of Banking (Optional)
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) Question No. 1 is compulsory.
- 2) Solve any Five questions from Q. No. 2 to Q. 8.
- 3) Figures to the right indicate full marks.

Q1) What is Bank? Explain the Evolution of Banking in Europe. [20]

Q2) Explain the primary and secondary functions of Bank. [16]

Q3) Explain the procedure of opening saving accounts in Bank. [16]

Q4) Explain the methods of Remittances. [16]

Q5) What is credit creation? Explain the process of multiple credit creation. [16]

Q6) State the meaning of Negotiable Instruments. Explain the features of Bill of Exchange. [16]

Q7) What is endorsement? Explain the types of endorsement. [16]

Q8) Explain the types of Modern Technology in Banking. [16]

P.T.O.

Total No. of Questions: 8]

P267

[5515]Ext.-107

F.Y. B.Com. (For External)

BANKING AND FINANCE

Fundamentals of Banking (Optional)

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना:

- 1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.
 - 2) प्रश्न क्रमांक 2 ते 8 मधील कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा.
 - 3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 4) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.
-

प्रश्न 1) बँक म्हणजे काय ? युरोपातील बँक व्यवसायाची उत्क्रांती स्पष्ट करा. [20]

प्रश्न 2) बँकेची प्राथमिक व दुय्यम कार्ये स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 3) बँकेत बचत खाते उघडण्याची कार्यपद्धती स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 4) पैसे पाठविण्याच्या पद्धती स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 5) पतनिर्मिती म्हणजे काय ? बहुविध पतनिर्मितीची प्रक्रिया स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 6) चलनक्षम दस्तऐवजाचा अर्थ सांगा. विनिमय पत्राची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 7) पृष्ठांकन म्हणजे काय ? पृष्ठांकनाचे प्रकार स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 8) बँक व्यवसायातील आधुनिक तंत्रज्ञानाचे प्रकार स्पष्ट करा. [16]

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P268

[Total No. of Pages : 4

[5515]Ext.-108

F.Y.B.Com. (For External)

GEOGRAPHY

**Commercial Geography (Optional)
(2013 Pattern)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Attempt any Five questions from Q. No. 2 to Q. 8.*
- 3) *Neat diagrams must be drawn wherever necessary.*
- 4) *Use of Map stencils is allowed.*

Q1) Answer the following upto 20 words each. (Any Ten) : **[20]**

- i) What is Cultural Environment?
- ii) What is meant by Resources?
- iii) Name any two tertiary economic activities.
- iv) State two characteristics of Monsoon forest.
- v) Define Agriculture.
- vi) Define Over Population.
- vii) What is Death Rate?
- viii) Name any two cotton textile centers in India.
- ix) State any two advantages of Road Transportation.
- x) State any two disadvantages of Air Transportation.
- xi) State any two advantages of Choropleth Method.
- xii) Name any two factors affecting International Trade.
- xiii) Define Trade.

P.T.O.

Q2) Explain the important factors of physical Environment. [16]

Q3) Explain the main types of farming. [16]

Q4) Give an account of Iron and Steel industry in India. [16]

Q5) Give an account of Tourism industry in India. [16]

Q6) Explain Geographical factors affecting International Trade. [16]

Q7) Explain the population characteristics of India. [16]

Q8) Explain the Weber's theory of industrial location. [16]

Total No. of Questions: 8]

P268

[5515]Ext.-108

F.Y.B.Com. (For External)

GEOGRAPHY

Commercial Geography (Optional)

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

/ एक्षण गुण : 100

सूचना:

- 1) प्रश्न क्र. 1 सोडविणे अनिवार्य आहे.
 - 2) प्रश्न क्रमांक 2 ते 8 मधून कोणतेही 5 प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
 - 4) नकाशा स्टेन्सिल्स वापरण्यास परवानगी आहे.
-

प्रश्न 1) खालील प्रश्नांची उत्तरे 20 शब्दात लिहा. (कोणतेही 10)

[20]

- i) सांस्कृतिक पर्यावरण म्हणजे काय ?
- ii) साधन संपदा म्हणजे काय ?
- iii) तृतीय आर्थिक श्रेणीच्या कोणत्याही दोन व्यवसायांची नांवे लिहा.
- iv) मोसमी अरण्याची कोणतीही दोन वैशिष्ट्ये सांगा.
- v) शेतीची व्याख्या लिहा.
- vi) अतिरिक्त लोकसंख्येची व्याख्या लिहा.
- vii) मृत्यूदर म्हणजे काय ?
- viii) भारतातील सुती वस्त्रोद्योगांच्या कोणत्याही दोन केंद्राची नांवे लिहा.
- ix) रस्ते वाहतूकीचे कोणतेही दोन फायदे सांगा.
- x) हवाई वाहतूकीचे कोणतेही दोन तोटे सांगा.
- xi) छाया पद्धतीचे कोणतेही दोन फायदे सांगा.
- xii) आंतरराष्ट्रीय व्यापारावर परिणाम करणारे कोणतेही दोन घटक सांगा.
- xiii) व्यापाराची व्याख्या लिहा.

- प्रश्न 2)** प्राकृतिक पर्यावरणाचे महत्त्वाचे घटक स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 3)** शेतीचे प्रमुख प्रकार स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 4)** भारतातील लोहपोलाद उद्योगांचा वृत्तांत लिहा. [16]
- प्रश्न 5)** भारतातील पर्यटन उद्योगांचा सविस्तर वृत्तांत लिहा. [16]
- प्रश्न 6)** आंतरराष्ट्रीय व्यापारावर परिणाम करणारे भौगोलिक घटक स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 7)** भारतीय लोकसंख्येची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 8)** वेबरचा उद्योगधंदग्याच्या स्थानिकीकरणाचा सिध्दान्त स्पष्ट करा. [16]

भौभौभौ

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P269

[Total No. of Pages : 4

[5515]Ext.-109

F.Y. B.Com. (For External)

**DEFENCE BUDGETING, FINANCE AND MANAGEMENT
Defence Organization and Management in India**

Time : 3 Hours]

/Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All the Questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 20 words each. (Any Ten) : [20]

- i) Write any two characteristics of defence planning.
- ii) Explain any two importances of Logistics planning in war.
- iii) State the meaning of Counter Intelligence.
- iv) State any two functions of Infantry.
- v) Write any two functions of Territorial Army.
- vi) Write any two functions of army medical corps.
- vii) Define Air-Power.
- viii) State the meaning of mobilization of Armed forces.
- ix) What do you mean by information warfare?
- x) Write any two characteristics of Signal Corps.
- xi) Write any two limitations of Air-Power.
- xii) Write any two functions of ministry of home affairs.
- xiii) State the meaning of soft power.

P.T.O.

Q2) Answer in 500 words : [20]

- i) Write a note on the organizational structure of Indian armed forces.

OR

- ii) Explain organization and functions of Ministry of Defence.

Q3) Answer in 500 words : [20]

- i) Explain power and functions of the president in relation to the armed forces.

OR

- ii) Write a critical note on the Indian intelligence organization.

Q4) Answer in 500 words : [20]

- i) Describe role of Indian Navy during peace period.

OR

- ii) Explain about the role and limitations of infantry in war.

Q5) Write short notes on any two : [20]

- i) Five year defence plan
- ii) C.R.P.F.
- iii) Nuclear war
- iv) Role of NSC in defence planning

Total No. of Questions: 5]

P269

[5515]Ext.-109

F.Y. B.Com. (For External)

DEFENCE BUDGETING, FINANCE AND MANAGEMENT

Defence Organization and Management in India

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

/ एकूण गुण : 100

सूचना:

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
-

प्रश्न 1) खालील प्रश्नांची उत्तरे 20 शब्दात द्या. (कोणतेही दहा) [20]

- i) संरक्षण नियोजनाची कोणतीही दोन वैशिष्ट्ये लिहा.
- ii) युद्धातील पुरवठा व्यवस्थेचे कोणतेही दोन महत्त्व स्पष्ट करा.
- iii) काऊंटर इंटेलिजन्सचा अर्थ सांगा.
- iv) पायदळाचे कोणतेही दोन कार्ये सांगा.
- v) प्रादेशिक सेनेची कोणतीही दोन कार्ये लिहा.
- vi) सेनादलातील वैद्यकिय सेना विभागाची कोणतीही दोन कार्ये लिहा.
- vii) हवाई शक्ती व्याख्या द्या.
- viii) सेनादलांची गतिमानता म्हणजे काय ते सांगा.
- ix) माहिती तंत्रज्ञान युद्धापध्दती म्हणजे काय ?
- x) संपर्क दलाची कोणतीही दोन वैशिष्ट्ये लिहा.
- xi) हवाई शक्तीच्या कोणत्याही दोन मर्यादा लिहा.
- xii) गृहमंत्रालयाची कोणतीही दोन कार्ये लिहा.
- xiii) सॉफ्ट पॉवर म्हणजे काय ?

प्रश्न 2) 500 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [20]

i) भारतीय सेनादलांचा संघटनात्मक आराखडा यावर टिप लिहा.

किंवा

ii) संरक्षण मंत्रालयाची संघटना आणि कायें स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 500 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [20]

i) भारतीय सेनादलांच्या संदर्भातील राष्ट्रपतीचे अधिकार आणि कायें स्पष्ट करा.

किंवा

ii) भारतीय इंटेलिजन्स संघटना यावर समिक्षात्मक टिपण लिहा.

प्रश्न 4) 500 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [20]

i) शांतता काळातील भारतीय नाविक दलाची भुमिका लिहा.

किंवा

ii) युधातील पायदळाच्या भुमिका आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) [20]

i) संरक्षणाची पंचवार्षिक योजना

ii) केंद्रिय राखिव पोलिस दल

iii) आण्वीक युध

iv) संरक्षण नियोजनातील राष्ट्रीय सुरक्षा परिषदेची भुमिका

ঃঃঃ

Total No. of Questions : 9]

SEAT No. :

P270

[Total No. of Pages : 2

[5515]Ext.-110

F.Y.B.Com. (For External)

CO-OPERATION

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours

/Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Q.No. 1 is compulsory.*
- 2) *Solve any five questions from remaining question. No. 2 to 9.*

Q1) Explain the principles of Co-operation adopted by International Co-operative Alliance in 1995. [20]

Q2) Define co-operation. Explain the objectives and scope of co-operation. [16]

Q3) Explain the contribution of Dr. Dhananjayrao Gadgil in co-operative movement. [16]

Q4) Describe the rural and urban co-operative societies. [16]

Q5) Critically examine the role of state Government to co-operative movement. [16]

Q6) Explain the strength and weakness of co-operative movement. [16]

Q7) Evaluate the achievement of co-operative movement in India. [16]

Q8) Explain the future trends of Indian co-operative movement. [16]

Q9) Describe the arrangements of co-operative Education and training programmes. [16]

P.T.O.

Total No. of Questions: 9]

P270

[5515]Ext.-110

F.Y.B.Com. (For External)

CO-OPERATION

(2013 Pattern)

(मराठी स्वपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना:

- 1) प्रश्न क्र. 1 सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) प्रश्न क्र. 2 ते 9 पैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
-

प्रश्न 1) मॅचेस्टर कॉर्पोरेशने 1995 मध्ये स्विकारलेल्या सहकाराच्या तत्वांचे वर्णन करा. [20]

प्रश्न 2) सहकाराची व्याख्या द्या सहकाराची उद्दीष्टे आणि व्याप्ती स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 3) सहकारी चळवळीतील डॉ. धनंजयराव गाडगील यांचे योगदान स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 4) ग्रामीण आणि शहरी सहकारी संस्थांचे वर्णन करा. [16]

प्रश्न 5) सहकारी चळवळीतील राज्य सरकारच्या भुमिकेचे टिकात्मक परिक्षण करा. [16]

प्रश्न 6) सहकारी चळवळीची बलस्थाने आणि समस्या स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 7) भारतीय सहकारी चळवळीच्या यशाचे / कामगीरीचे मुल्यमापन करा. [16]

प्रश्न 8) भारतातील सहकारी चळवळीची भविष्यकालीन वाटचाल स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 9) सहकारी शिक्षण आणि प्रशिक्षणासाठीच्या व्यवस्थेचे वर्णन करा. [16]

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P271

[Total No. of Pages : 2

[5515]Ext.-111

F.Y. B.Com. (For External)

MANAGERIAL ECONOMICS

(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

/Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) Question number one is compulsory.
- 2) Attempt any five questions from remaining.
- 3) Figures to the right indicate full marks.

Q1) State and explain the nature and scope of Managerial Economics. [20]

Q2) Explain the objectives of business forecasting. Explain methods of business forecasting. [16]

Q3) State and explain the law of variable proportions. [16]

Q4) What is elasticity of demand? Explain the types of elasticity of demand.[16]

Q5) Explain the role of multinational corporations in Indian Economy. [16]

Q6) Explain the concept of investment decision. What is average rate of returns? [16]

Q7) Explain use and limitations of Cost Benefit Analysis. [16]

Q8) Write notes on : [16]

- a) Acquisitions and mergers
- b) Objectives of the firm

P.T.O.

Total No. of Questions: 8]

P271

[5515]Ext.-111

F.Y.B.Com. (For External)
MANAGERIAL ECONOMICS
(2013 Pattern) (Optional)
(मराठी स्कृप्तांतर)

वेळ : 3 तास]

/ एकूण गुण : 100

सूचना:

- 1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.
 - 2) उर्वरीत प्रश्नांपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
 - 3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहावी.
-

प्रश्न 1) व्यवस्थापकीय अर्थशास्त्राचे स्वरूप आणि व्याप्ती सांगा व स्पष्ट करा. [20]

प्रश्न 2) व्यवसायाच्या पूर्व अंदाजाची उद्दीष्टे स्पष्ट करा. व्यवसायाच्या पूर्व अंदाजाच्या पद्धती विशद करा. [16]

प्रश्न 3) बदलत्या प्रमाणाचा नियम सांगा व स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 4) मागणीची लवचीकता म्हणजे काय? मागणीच्या लवचीकतेचे प्रकार स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 5) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील बहुराष्ट्रीय महामंडळाची भुमिका स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 6) गुंतवणूक निर्णय ही संकल्पना स्पष्ट करा. सरासरी परतावा दर म्हणजे काय? [16]

प्रश्न 7) खर्च -लाभ विश्लेषणाचे उपयोग आणि मर्यादा स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 8) टिपा लिहा. [16]

- अ) संपादन आणि विलीनीकरण
- ब) उद्योग संस्थेची उद्दीष्टे

भौ भौ भौ

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P272

[Total No. of Pages : 1

[5515]-Ext.-112
F.Y.B.Com. (For External)
ESSENTIAL OF E-COMMERCE
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours

/Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question number one is compulsory.*
- 2) *Solve any 5 questions from remaining Q. No.2 & Q. No.8.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Define E-Commerce. Explain its concepts, features and functions of E-Commerce. [20]

Q2) Define EDI. Explain uses of EDI. Discuss various types of EDI. [16]

Q3) Explain mobile commerce. Explain in details the advantages & disadvantages in India. [16]

Q4) Define E-Trading. Explain significance & Limitation of E-Trading in India. [16]

Q5) Explain E-Payment system. Discuss advantages & limitations of E-Payment system in India. [16]

Q6) What is E-Marketing? Differentiate between E-Marketing and door to door marketing. [16]

Q7) What is Digital Signature? Discuss the advantages & limitations for Private Sector & Govt. Sector. [16]

Q8) Write short notes (any two) : [16]
a) Internet security
b) E-banking
c) E-Finance
d) Domain Name System

Total No. of Questions : 9]

SEAT No. :

P273

[Total No. of Pages : 2

[5515]Ext.-113

F.Y. B.Com. (For External)
INSURANCE & TRANSPORT
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No.1 is compulsory.*
- 2) *Solve any five questions from the following questions.*

Q1) Define the concept of Insurance. Explain the Need and Scope of Insurance. **[20]**

Q2) Define the concept of Life Insurance. Explain the principles of Life Insurance. **[16]**

Q3) Explain the importance of Transport in Economic Development. **[16]**

Q4) Explain the challenges before Insurance Business. **[16]**

Q5) Explain the various Modes of Transport. **[16]**

Q6) State career options in Insurance Business. **[16]**

Q7) Explain the importance of 'Road Transport'. Explain the advantages and limitations. **[16]**

Q8) Explain the various Hazards in logistics. **[16]**

Q9) Define 'Tourism'? Explain the scope of Travel and Tourism in Indian Economic Development. **[16]**

P.T.O.

Total No. of Questions: 9]

P273

[5515]Ext.-113

F.Y.B.Com. (For External)

विमा व वाहतूक

(2013 पॅटर्न)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

/ एकूण गुण : 100

सूचना:

- 1) प्रश्न क्र. 1 सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) प्रश्न क्र. 2 ते 9 पैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
-

प्रश्न 1) विमा संकल्पनेची व्याख्या द्या. विम्याची गरज व व्यासी स्पष्ट करा. [20]

प्रश्न 2) ‘आयुर्विमा’ संकल्पना स्पष्ट करा. आयुर्विम्याची तत्वे स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 3) आर्थिक विकासातील वाहतूकीचे महत्व स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 4) विमा व्यवसायातील आव्हाने स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 5) वाहतूकीची विविध साधने स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 6) विमा व्यवसायातील कारकीर्द विकल्प सांगा. [16]

प्रश्न 7) रस्ते वाहतूकीचे महत्व स्पष्ट करा. फायदे व तोटे स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 8) लॉजिस्टिकमधील विविध प्रकारचे अडथळे स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 9) ‘पर्यटन’ म्हणजे काय? भारतीय आर्थिक विकासामध्ये पर्यटनाची व्यासी स्पष्ट करा. [16]

ঃঃঃ

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P274

[Total No. of Pages : 2

[5515]Ext.-114

F.Y.B.Com. (For External)

MARKETING AND SALESMANSHIP
Fundamental of Marketing
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No.1 is compulsory.*
- 2) *Answer any five questions from question Number 2 to 8.*
- 3) *Figures to right indicate full marks.*

***Q1)* Define Market. Explain various types of Markets. [20]**

***Q2)* What is Marketing Environment? Explain factors of marketing Environment. [16]**

***Q3)* Define Market Segmentation. Explain Importance of Market Segmentation. [16]**

***Q4)* Explain factors affecting pricing decisions. [16]**

***Q5)* Explain objectives and significance of Supply Chain Management. [16]**

***Q6)* Explain advantages and limitations of Advertising Media. [16]**

***Q7)* Discuss on Rural Marketing Mix. [16]**

***Q8)* Explain classification of services in detail. [16]**

P.T.O.

Total No. of Questions: 8]

P274

[5515]Ext.-114

F.Y.B.Com. (For External)

MARKETING AND SALESMANSHIP

Fnudamental of Marketing

(2013 Pattern)

(मराठी स्कूलातर)

वेळ : 3 तास]

/ एकूण गुण : 100

सूचना:

- 1) प्रश्न क्रमांक 1 सोडविणे अनिवार्य आहे.
 - 2) प्रश्न क्रमांक 2 ते 8 पैकी 5 प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.
-

प्रश्न 1) बाजारपेठीची व्याख्या लिहा. बाजारपेठांचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. [20]

प्रश्न 2) विपणन पर्यावरण म्हणजे काय? विपणन पर्यावरणाचे घटक स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 3) बाजारपेठ विभागीकरणाची व्याख्या लिहा. बाजारपेठ विभागीकरणाचे महत्व स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 4) किंमत निश्चितीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 5) पुरवठा साखळी व्यवस्थापनाचे उदिष्ट्ये आणि महत्व स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 6) जाहिरात माध्यमांची फायदे आणि मर्यादा स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 7) ग्रामीण विपणन मिश्र यावर चर्चा करा. [16]

प्रश्न 8) सेवांचे वर्गीकरण सविस्तर स्पष्ट करा. [16]

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P275

[Total No. of Pages : 4

[5515]Ext.-115

F.Y. B.Com. (For External)

CONSUMER PROTECTION AND BUSINESS ETHICS (2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

/Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) What is consumer? Explain the rights and responsibilities of consumer. [20]

OR

Explain the procedure of filling the complaint under Consumer Protection Act, 1986.

Q2) Explain the role of Voluntary consumer organisation. [20]

OR

Explain the composition and working of district and state consumer protection councils.

Q3) a) Explain the United Nation's Guidelines for promotion of Sustainable Consumption. [10]

b) Explain the issues involved with standard form of contract. [10]

OR

a) Explain the relation between Business and Ethics. [10]

b) Explain Objectives of Competition Act 2002. [10]

Q4) Explain the advantages and challenges of Social Responsibility of Business. [20]

OR

Explain in details the Ethical Issues in marketing and human resource management.

P.T.O.

Q5) Write short notes on : (Any two) [20]

- a) Challenges for voluntary Consumer Organizations
- b) Ethics in production
- c) Scope of Right to Information
- d) Indian consumerism

Total No. of Questions: 5]

P275

[5515]Ext.-115

F.Y. B.Com. (For External)

CONSUMER PROTECTION AND BUSINESS ETHICS

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना:

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहावी.
-

प्रश्न 1) ग्राहक म्हणजे काय? ग्राहकाचे हक्क आणि जबाबदारी स्पष्ट करा. [20]

किंवा

ग्राहक संरक्षक कायदा, 1986 अंतर्गत तक्रार दाखल करण्याच्या प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) स्वयंसेवी ग्राहक संघटनांची भूमिका स्पष्ट करा. [20]

किंवा

जिल्हा आणि राज्य ग्राहक संरक्षक परिषदेची रचना आणि कामकाज सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) अ) संयुक्त राष्ट्र संघाची शाश्वत वापराच्या जाहिरातीची सामान्य तत्वे स्पष्ट करा. [10]

ब) मानक करारपत्राच्या संदर्भात मुद्दे स्पष्ट करा. [10]

किंवा

अ) व्यावसाय आणि नीतिमूळ्यं यांमधील संबंध स्पष्ट करा. [10]

ब) स्पर्धा कायदा 2002 चे उद्दीष्ये स्पष्ट करा. [10]

प्रश्न 4) व्यावसायिक सामाजिक जबाबदारीचे फायदे आणि आव्हाने स्पष्ट करा. [20]

किंवा

विपणन आणि मानव संसाधन व्यवस्थापनातील नैतिक मुद्दे सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[20]

- अ) स्वयंसेवी ग्राहक संघटनेचे आव्हाने
- ब) उत्पादनाची नीतिमूल्यं
- क) माहिती अधिकार कायद्याची व्याप्ती
- ड) भारतीय ग्राहकवाद

ঃঃঃঃ

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P276

[Total No. of Pages : 4

[5515]Ext.-116

F.Y. B.Com. (For External)

BUSINESS ENVIRONMENT AND ENTREPRENEURSHIP

(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

/Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to right indicate full marks.

Q1) Define the term Business Environment. Describe in detail the types of Business Environment. **[20]**

Q2) What is Unemployment? Describe in detail the causes and remedies of Unemployment. **[20]**

OR

What do you mean by Entrepreneur? Describe in detail the distinction between Entrepreneur and Manager. **[20]**

Q3) a) Write a detail note on District Industries Centre (DIC). **[10]**

b) State the habits of Entrepreneurs. **[10]**

OR

a) Write a detail note on Maharashtra Centre for Entrepreneurship Development (MCED). **[10]**

b) Write a note on Entrepreneur as a catalyst. **[10]**

Q4) Write a detail information of any successful entrepreneur from your area. **[20]**

P.T.O.

Q5) Write short notes on : (Any two)

[20]

- a) Local - Non-Government Organisations (NGOs.).
- b) Importance of Entrepreneurship.
- c) Dynamics of Motivation.
- d) Narayan R. Murthy.

Total No. of Questions: 5]

P276

[5515]Ext.-116

F.Y. B.Com. (For External)

BUSINESS ENVIRONMENT AND ENTREPRENEURSHIP

(2013 Pattern) (Optional)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना:
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहावी.
-

प्रश्न 1) व्यावसायिक पर्यावरण या संज्ञेची व्याख्या द्या. व्यावसायिक पर्यावरणाचे प्रकार सविस्तरपणे वर्णन करा. [20]

प्रश्न 2) बेरोजगारी म्हणजे काय? बेरोजगारीची कारणे आणि उपाययोजना सविस्तरपणे वर्णन करा. [20]

किंवा

उद्योजक यापासून आपणास काय अर्थबोध होतो? उद्योजक आणि व्यवस्थापक यांच्यातील फरक सविस्तरपणे वर्णन करा. [20]

प्रश्न 3) अ) जिल्हा उद्योग केंद्र यावर सविस्तर टीप लिहा. [10]
ब) उद्योजकांच्या सवयी सांगा. [10]

किंवा

अ) महाराष्ट्र उद्योजकता विकास केंद्र (MCED) यावर सविस्तर टीप लिहा. [10]
ब) उद्योजक-एक उत्प्रेरक यावर टीप लिहा. [10]

प्रश्न 4) तुमच्या भागातील कोणत्याही यशस्वी उद्योजकाची माहिती सविस्तरपणे लिहा. [20]

प्रश्न 5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[20]

- अ) स्थानिक बिगर-शासकीय संस्था (NGOs).
- ब) उद्योजकतेचे महत्त्व
- क) प्रेरणांचे चलनशास्त्र
- ड) नारायण आर. मूर्ती

ঃঃঃঃ

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P277

[Total No. of Pages : 4

[5515]Ext.-117

F.Y. B.Com. (For External)

**FOUNDATION COURSE IN COMMERCE
(2013 Pattern) (Optional)**

Time : 3 Hours]

/Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Answer any five questions out of Qu. No. 2 to 8.*
- 3) *Figures to right indicate full marks.*

Q1) Explain in detail characteristics of co-operative organisation. [20]

Q2) a) Explain Partnership Deed and state the Contents of Partnership Deed.[8]
b) Write short note on Internet Banking. [8]

Q3) Describe the role of Trade, Commerce and Industry. [16]

Q4) a) Explain meaning and features of Foreign Direct Investment. [8]
b) Explain meaning and features of Multinational Corporations. [8]

Q5) Explain fundamental principles of Insurance and write. [16]

Q6) a) Explain functions of Commodity Exchange. [8]
b) Explain importance of Business Ethics. [8]

P.T.O.

Q7) Write meaning of following terms (Any eight)

[16]

- a) E-Commerce
- b) Franchise
- c) Entrapreneurship
- d) Labour intensive
- e) Liberalisation
- f) Mutual funds
- g) Niche-market
- h) Outsourcing
- i) Patent
- j) Public Relationship

Q8) Write short notes (any two) :

[16]

- a) Advantages of Limited liability partnership.
- b) Export - Import policy (2003-2004).
- c) Turnkey management.
- d) Secondary functions of Bank.

Total No. of Questions: 8]

P277

[5515]Ext.-117

F.Y. B.Com. (For External)

FOUNDATION COURSE IN COMMERCE

(2013 Pattern) (Optional)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना:

- 1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.
 - 2) प्रश्न क्र. 2 ते प्रश्न क्र. 8 मधून कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
 - 3) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
-

प्रश्न 1) सहकारी संघटनांची वैशिष्ट्ये सविस्तर वर्णन करा. [20]

प्रश्न 2) अ) भागीदारी विलेख म्हणजे काय ते सांगून त्यातील घटक लिहा. [8]

ब) 'इंटरनेट बैंकिंग' टिप लिहा. [8]

प्रश्न 3) व्यापार, वाणिज्य आणि उद्योग यांची अर्थव्यवस्थेत भूमिका वर्णन करा. [16]

प्रश्न 4) अ) परकीय सरळ गुंतवणुकीचा अर्थ आणि वैशिष्ट्ये सांगा. [8]

ब) 'बहुराष्ट्रीय कंपनी' चा अर्थ आणि उद्दीष्ट्ये सांगा. [8]

प्रश्न 5) विम्याची मूलतत्वे सांगून विम्याचे सर्व प्रकार लिहा. [16]

प्रश्न 6) अ) वस्तुविनिमयाची (Commodity Exchange) कार्ये स्पष्ट करा. [8]

ब) व्यवसायिक मूल्यांचे महत्व स्पष्ट करा. [8]

प्रश्न 7) खालील संज्ञांचा अर्थ सांगा (कोणतेही आठ)

[16]

- अ) इ-कॉमर्स
- ब) फ्रान्चाइझ़
- क) उद्योजकता
- ड) श्रमप्रधान
- इ) उदारीकरण
- य) म्युचअल फंड
- र) निश मार्केट
- ल) आऊटसोर्सिंग
- व) पेटेंट
- श) पब्लीक रिलेशन

प्रश्न 8) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[16]

- अ) मर्यादित देयता भागीदारीचे फायदे
- ब) आयात नियात धोरण (2003-2004)
- क) टर्नकी मॅनेजमेंट
- ड) बँकेची दुय्यम कार्ये

ঃঃঃঃ

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P-278

[Total No. of Pages : 3

[5515]Ext.-118

F.Y.B.Com. (For External)

ADDITIONAL ENGLISH

(2013 Pattern)

Textbook : Gems of English Prose And Poetry

Edited by : Ashok Chaskar, Vijay Madge, Anand Kulkarni

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Attempt any One from (A) and One from (B) in about 150 words each:[20]

- A) i) Why does Shiva say that the ‘grow more wheat’ package is not suitable for Indian farmers? What solutions does she offer?
- ii) How does advertising have an adverse effect on the mind and life of the young?
- B) i) Comment on how the fortune-teller does business.
- ii) Discuss the difference in behaviour between people in the past and the present as discussed in *Once Upon a Time*.

Q2) Attempt any One from (A) and One from (B) in about 150 words each:[20]

- A) i) Why does the traveller choose the less-travelled path in *The Road Not Taken*?
- ii) Describe the narrator’s encounter with the bank manager in *My Financial Career*.
- B) i) Bring out the significance of good manners in life with Hill’s views in mind.
- ii) What kind of freedom does Tagore desire for his country in *Where the Mind is Without Fear*?

P.T.O.

Q3) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 150 words each:[20]

- A) i) What difficulties does Ray visualize in creating films that show contemporary Indian life?

ii) Write a note on the tone of the poem *When We Two Parted* and give examples to support your answer.

B) i) What progress have the African Americans made in a hundred years after the abolition of slavery?

ii) How does Whitman use words to show the qualities of his God in *Gods*?

Q4) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 150 words each: [20]

- A) i) How would the disadvantaged sections of society get a better deal according to Roy?
ii) Write a note on the central theme of *The Lotus*.

B) i) What is the central thought of the Chicago Speech?
ii) Sketch the character of the alienated father in *Father Returning Home*.

Q5) A) Attempt any One from the following in 150 words: [10]

- d) Choose the correct alternative and rewrite:
- She paid him a ----- (compliment/complement)
 - Our family planned a visit to Arabian----- (dessert/desert)
- e) Add appropriate question tag to the following
- Lokesh prepares a list of items.
 - He has chaired the meeting.
- f) Fill in the blanks in the following sentences with suitable prepositions.
- Rakesh wants ----- achieve success. (to/for)
 - He is sitting ----- the sofa. (in/on)
- g) Give full forms of the following:
- U.G.C.
 - M.B.A.

❖❖❖

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

P279

[Total No. of Pages : 4

[5515]Ext.-119

F.Y. B.Com. (For External)

MARATHI (मराठी)

यशोगाथा – व्यावहारिक व उपयोजित मराठी

(2013 पॅटर्न)

अभ्यास पुस्तके :- 1) यशोगाथा

2) व्यावहारिक व उपयोजित मराठी

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना:

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
-

प्रश्न 1) अ) खालील पैकी कोणत्याही एका विषयावर 500 शब्दात निबंध लिहा. [10]

- i) मी उद्योजक होणार
- ii) बलसागर भारत होवो
- iii) मी मतदार राजा
- iv) येरे येरे पावसा

ब) खालील पैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची उत्तरे 20 शब्दात लिहा. [10]

- i) डॉ. श्रीराम लागू यांनी 'नटसप्राट' नाटकात कोणती अजरामर भूमिका केली?
- ii) लता मंगेशकर यांना राष्ट्रपतींचा कोणता सर्वोच्च पुरस्कार मिळाला?
- iii) डॉ. राम ताकवले यांनी कोणकोणत्या मुक्त विद्यापीठांचे कुलगुरु पद भूषविले?
- iv) डॉ. रघुनाथ माशेलकर यांना कोणकोणत्या विद्यापीठांच्या मानाच्या पदव्या मिळाल्या?
- v) 'घरोघरी ज्ञानेश्वर जन्मती' ही डॉ. ह. वि. सरदेसाई यांची लेखमाला कोणत्या मासिकात प्रसिद्ध झाली?
- vi) दूरदर्शनचे रंगीत प्रक्षेपण ठरलेल्या वेळेत कोणी करून दाखविले?

- vii) हडपसरजवळ मांजरी विभागात सिंधुताई सपकाळ यांनी उभ्या केलेल्या बालनिकेतनचे नाव लिहा.
- viii) श्री. हुकमीचंद चोर डिया यांच्या मसाल्याची दोन वैशिष्ट्ये कोणती ?
- ix) बालाजी तांबे आयुर्वेदाची कोणती व्याख्या सांगतात ?
- x) सचिन तेंडुलकर यांचे गुरु कोण ?
- xi) फादर फ्रान्सिस दि ब्रिटो यांची पहिली कथा कोणत्या मासिकात छापून आली ?
- xii) ‘यशोगाथा’ शीर्षकाचा अर्थ स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालील पैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे 50 शब्दात लिहा. [16]

- अ) सिंधुताई सपकाळ यांच्या कार्याची माहिती लिहा.
- ब) ‘सुबोध बायबल’ या फादर दि ब्रिटो यांच्या ग्रंथलेखनाचे प्रयोजन स्पष्ट करा.
- क) डॉ. विजय भटकर यांच्या संगणक क्षेत्रात केलेल्या कार्याचा परिचय करून द्या.
- ड) डॉक्टर म्हणून पेशेंट बरोबर कसे वागावे ? असे डॉ. सरदेसाई यांना वाटते.
- इ) डॉ. रघुनाथ माशेलकर यांचे ‘पंचशील’ समजावून सांगा.
- फ) लता मंगेशकर यांच्या पाश्वर्गायनाचा परिचय पाठाच्या आधारे करून द्या.

प्रश्न 3) खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे 150 शब्दात लिहा. [16]

- अ) यशस्वी उद्योजक म्हणून चोरडिया परिवाराची कामगिरी स्पष्ट करा.
- ब) सचिन तेंडुलकर यांच्या क्रिकेट कारकिर्दीचा परिचय पाठाच्या आधारे करा.
- क) शिक्षणतज्ज म्हणून डॉ. राम ताकवले यांच्या वाटचालीचा आढावा घ्या.
- ड) एक स्वतंत्र बाण्याचे विचारवंत म्हणून डॉ. श्रीराम लागू यांच्या विचारांची चर्चा करा.

प्रश्न 4) खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. [16]

- अ) साने गुरुजी शिक्षण मंडळ, नाशिक या संस्थेच्या माध्यमिक शाळेसाठी लिपीक टंकलेखकाची पदे भरावयाची आहेत. त्यासाठी अर्ज तयार करा.
- ब) गंगाराम अहिरे यांनी सहकारी बँकेकडे छपाई यंत्र खरेदीसाठी कर्ज मागणी अर्ज केला आहे. या अर्जासंदर्भात वरिष्ठांकडे सादर करण्यासाठी टिप्पणीत तयार करा.
- क) श्री सहकारी बँक मर्यादित अहमदनगर या संस्थेच्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेचे इतिवृत्त तयार करा.
- ड) तुमच्या महाविद्यालयाच्या माजी विद्यार्थी संघाच्या स्थापनेसाठी बैठक बोलावली आहे. त्याचे घोषणापत्र तयार करा.

प्रश्न 5) अ) खालीलपैकी एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. [8]

- i) महाविद्यालयासाठी नवीन सभागृह बांधावयाचे आहे. त्यासाठी निविदा तयार करा.
 - ii) दुष्काळी परिस्थितीमुळे ‘पाण्याचा काटकसरीने वापर करा’, या विषयी निवेदन तयार करा.
- ब) खालील पैकी एका विषयावर वृत्तपत्रासाठी जाहिरात लेखन करा. [8]
- i) अहिल्यादेवी बचत गटाचे सुगंधी करणे.
 - ii) वाणिज्यदूत’ दिवाळी अंक

प्रश्न 6) अ) खालील पैकी कोणत्याही आठ परिभाषित संज्ञा लिहा. [8]

i) Advance	ii) Backlog
iii) Digram	iv) Circular
v) Increment	vi) Pramotion
vii) Tender	viii) Elected
ix) Visa	x) Net profit
- ब) खालील उताऱ्याचे एक तृतीयांश शब्दात सारांशलेखन करून त्यास समर्पक शीर्षक द्या. [8]

मराठी संस्कृतीत कीर्तनाला मोठी परंपरा आहे. वारकरी संप्रदायिक नाम भक्तीसाठी कीर्तनाचा वापर करतात. महाराष्ट्री मराठी संतानी ही परंपरा जपली. जोपासली. संत गाडगेबाबा हे कीर्तन परंपरा सामाजिक प्रबोधनाच्या अंगाने पुढे नेणारे कीर्तनकार संत. ‘संत मालेतील शेवटचा संत’, असे त्यांचे वर्णन ग. दि. माडगुळकांनी केले आहे. ते वाचाळवीर, बोलके सुधारक नव्हते त्यांनी कीर्तनातुन जे सांगितले ते कृतीतून सिध्द केले. कीर्तनातून संताचे दाखले देत देत ओवीचा भावार्थ विशद करत वारकरी कीर्तनात रंग भरले जातात. कीर्तन ही सादरीकरणाची कला ठरते. पखवाज, वीणा, टाळमृदुंगाच्या गजरात हरीकथा निरुपीत केली जाते. बाबांचे कीर्तन कर्त्यासुधारकाचे कीर्तन होते. श्रोतृसहभाग आणि लोकसंवादातून त्यांचे कीर्तन रंगत असे. संत तुकाराम लोकभाषेत बोलत, लिहीत असत. लोकभाषेच्या संदर्भात गाडगेबाबा संत तुकोबांचे उत्तराधिकारी ठरतात. मी कुणाचा गुरु नाही असे ठणकावून सांगणारे गाडगेबाबा मात्र कीर्तनात तुकोबांची प्रमाण देत. बाबांच्या कीर्तनाला दहावीस हजार लोक सहज जमत. प्रबोधनकार ठाकरे बाबांना कर्मयोगी कीर्तनकार म्हणतात. बाबांच्या कीर्तनाच्या संहिता आज उपलब्ध नाही. त्यांचे शेवटचे कीर्तन बांद्रे (मुंबई) येथे 8 नोव्हेंबर 1956 रोजी झाले.

किंवा

खालील इंग्रजी उतान्याचे मराठीत भाषांतर करा.

Today science has opened so many travel routeson land, water and sky and put so many vehicles on them, that geographical barriers as almost ceased to exist. So many men and what is more, so many nations are getting together that is the problem of human Unity is how more important than ever before. What will unite those whom science is bringing together?

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P280

[Total No. of Pages : 3

[5515]Ext.-120

F.Y. B.Com. (For External)

Hindi (हिंदी)

(2013 Pattern) (Optional)

- पाठ्यपुस्तके :- 1) गद्य परिमल – संपादक-डॉ. सुभाष तळेकर
2) पद्य परिमल – संपादक-डॉ. सुभाष तळेकर

समय : 3 घण्टे।

[पूर्णांक : 100

सूचनाएँ :

- 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
2) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के पूर्णांक हैं।
-

प्रश्न 1) अ) निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। [10]

- i) ‘गुदडी में लाल’ कहानी की बुद्धिया के जीवन संघर्ष को स्पष्ट कीजिए।
ii) ‘पहली चूंक’ कहानी में निहित व्यंग्यात्मकता पर प्रकाश डालिए।

ब) निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। [10]

- i) ‘मेरा जीवन’ कविता में कवयित्री ने सुखी जीवन के कौन-कौन से सूत्र बताए हैं?
ii) कवि एकांत श्रीवास्तव ने समाज की गुडाई करने की आवश्यकता क्यों समझी?

प्रश्न 2) निम्नलिखित में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए। [18]

- अ) बाबा भारती का चरित्र-चित्रण कीजिए।
ब) ग्राहक पटाने की कला के संदर्भ में बाबू गुलाबराय ने कौन-कौन से नुस्खें बताए हैं?
क) ‘ओद्योगिक क्षेत्र के भीष्माचार्य’ जीवनी में लेखक ने सफल उद्दमकर्ता के कौन से गुण स्पष्ट किए हैं?
ड) ‘पानी और पुल’ के माध्यम से लेखक ने कौन-सा संदेश दिया है?
इ) नदी खरीदने आए व्यापारी की मंशा पर प्रकाश डालिए।

P.T.O.

प्रश्न 3) निम्नलिखित में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए। [18]

- अ) 'प्रार्थना मत कर' कविता के द्वारा कवि ने कौन-सा संदेश दिया है?
- ब) एक बूँद के मन में कौन-कौन सी अशंकाएँ पैदा हुई?
- क) वृदावन कविता में कवयित्री ने विधवा महिलाओं की व्यथा कैसे स्पष्ट किया है?
- ड) 'जो लक्ष्य है मिलेगा' कविता के द्वारा कवि ने कौन-सा संदेश दिया है?
- इ) कवि कर्दम जी ने गौतम बुद्ध को 'एक बार फिर आओ' ऐसा क्यों कहा है?

प्रश्न 4) अ) निम्नलिखित में से किन्हीं दो अवतरणों की संसदर्भ व्याख्या कीजिए। [10]

- i) "किसान युवक के सामने हाथ जोड़कर खड़ा हो गया। बोला महाराज ! आपने आज मुझे उबार लिया, नहीं तो सारीरात यहीं बैठना पड़ता।"
- ii) "मैं आदमी पहचानने में कभी चूक नहीं करता। पर तुम्हें पहचानने में ही मुझसे पहली चूक हुई है। जाओ, शहर ही में रहकर खेती करो।"
- iii) "हम वैश्विक गाँव के हैं दादा जी। आपकी नदी साफ करने और उसके पानी के संरक्षण की योजनाएँ हैं हमारी। हम खुद ही करेंगे। अपना पैसा लगाएँगे।"

ब) निम्नलिखित में से किन्हीं दो अवतरणों की संसदर्भ व्याख्या कीजिए। [10]

- i) "भीतर-भीतर सब रस चूसै,
हँसि-हँसि कै तन मन धन मूसै।
जाहिर बातन में अति तेज,
क्यों सखि साजन, नहिं अंगरेज।"
- ii) "कुछ घात करने वाले भी हैं, दोस्तों के बीच
इन सिरफिरों के वास्ते दुनिया न छोड़िए।
चाहत के बावजूद वह हासिल नहीं, न हो,
उसका खयाल, उसकी तमन्ना न छोड़िए।"
- iii) "एक बीज को पौधा बनने के लिए जल नहीं,
आँसू और पसीना और रक्त चाहिए।"

क) निम्नलिखित में से किन्हीं पाँच प्रश्नों के एक-एक वाक्य में उत्तर लिखिए। [5]

- i) बुद्धिया को किसने काम दिया था?
- ii) खड़गसिंह कौन था?
- iii) महाशूद किसे कहते हैं?
- iv) महाराष्ट्र में औद्योगिकरण की नींव किसने डाली?
- v) एक बूँद कहाँ जाकर गिरती है?
- vi) 'मेरा जीवन' कविता की कवयित्री का नाम क्या है?
- vii) 'वृदावन' कविता की कवयित्री कौन है?
- viii) 'अलीक' जी का मूल नाम क्या है?

प्रश्न 5) अ) निम्नलिखित में से किन्हीं पाँच पारिभाषिक शब्दों के हिंदी पर्यायी शब्द लिखिए। [5]

i) Act	ii) Bond
iii) Cash	iv) Export
v) Grant	vi) Loss
vii) Pay-Scale	viii) Unit

ब) निम्नलिखित में से किसी एक विज्ञापन का आकर्षक नमूना तैयार कीजिए। [5]

- i) बाजार में आए नए मोबाइल का विज्ञापन।
- ii) केशवर्धक तेल का विज्ञापन।

क) निम्नलिखित परिच्छेद का एक-तिहाई सार लिखिए। [4]

लोकतंत्र में अब प्रायः सारी राजनीतिक गतिविधियाँ बोटों के गणित पर ही आधारित होकर संचालित होने लगी हैं। लोक-हित की बातें पीछे छूट गई हैं। अब अक्सर चतुर-चालाक राजनीतिज्ञ जनता का मत चुनाव के अवसर पर पाने के लिए अनेक प्रकार के लालच दिए जाते हैं। जनता को तरह-तरह के आश्वासन और झांसे भी दिया करते हैं। अब यह मतदाता पर निर्भर है कि वह उनके सफेद झांसे में आता है या नहीं, इसे इस परंपरा की एक सीमा भी कहा जा सकता है। फिर भी निश्चय ही आज का मतदाता बड़ा ही जागरूक सजग और सावधान है। वह लोकतंत्र और चुनाव दोनों का अर्थ एवं महत्व समझता है।

ड) निम्नलिखित में से किसी एक पत्र का प्रारूप तैयार कीजिए। [5]

- i) राजेश/रजनी गोरे, निगड़ी, पुणे से प्रबंधक, बैंक ऑफ महाराष्ट्र, शिवाजीनगर, पुणे को बचत खाता खोलने हेतु पत्र लिखता/लिखती है।
- ii) अमर/अमीषा कदम, औंध, पुणे से प्रकाशक, शैलजा प्रकाशन, कानपुर को हिंदी की किताबें मंगवाने हेतु मांगपत्र लिखता/लिखती है।

ঃঃঃ

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P-281

[Total No. of Pages : 2

[5515]Ext.-121

F.Y.B.Com. (For External)
GUJARATI
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use of dictionary is not allowed.
- 3) All questions have to be answered in French unless indicated otherwise.

પ્રશ્ન:- ૧ નીચેના માંથી કોઈ પણ એક વિષય પર નિબંધ લખો.

(20)

૧ મારો પ્રિય તહેવાર

૨ કમ્પ્યુટર

૩ આદર્શ વિદ્યાર્થી

૪ કામ કરે એજુતે

પ્રશ્ન:- ૨ કોઈ પણ એક પ્રશ્ન નો સવિસ્તાર ઉત્તર લખો.

(20)

૧ રૂકીવાર્તા ના સ્વરૂપોની વિગતવાર માહિતી આપો.

૨ કેશવરામ નું પાત્રાલેખન કરો.

પ્રશ્ન:- ૩ કોઈ પણ એક પ્રશ્ન નો સવિસ્તાર ઉત્તર લખો.

(20)

૧ સુન્દરમ સાચે જ સૌદર્ય ના કવિ છે. ચર્ચા કરો.

૨ વિરાટ ની પગલી કાવ્ય માં કોના વિરાટ દર્શન થયેલા છે? સમજાવો.

P.T.O.

પ્રશ્ન ૪ (અ) ટ્રેકનોંધ લખો. (કોઈ પણ એક)

(10)

૧ કાગટોડા વાર્તાનું શીર્ષક સ્પષ્ટ કરો.

૨ અંતરાય વાર્તાની સમીક્ષા કરો.

(બ) ટ્રેકનોંધ લખો.(કોઈ પણ એક)

(10)

૧. સ્મિત નો જાય કાવ્યમાં જોવા મળતી આશા સમજાવો

૨ સુનદરમની કવિતાઓ માં આધ્યાત્મિકતા

પ્રશ્ન ૫ (અ) પૂર્વાપર સંબંધ લખો. (એક ગાંધી એક પદ્ધતિ)

(10)

૧ પહેલા ઘોડા ને માર્યો પછી ચેલા ને માર્યો એમ હરિલક્ષ્મી ને પરણવા મને નહીં મારવી પડે

૨ ફૂતરો થા તો કૃતરા નું સુખ અને દુઃખ બંને મળે

૩ તવ જતે મુખ પૂર્ણ ચંદ્ર છે.

૪ સુધાગ તારો મૂદુ સૌમ્ય નીતરે.

પ્રશ્ન ૫ (બ) પત્રલેખન

(10)

તમે પ્રવાસ માં છો. તમારા પ્રવાસ ના અનુભવો વિશે પિતાને પત્ર લખો.

અથવા

અહેવાલ લેખન

તમારી કોલેજમાં ઉજવાયેલા વિષિકોસ્વ પ્રસંગનું વર્ણન કરતો અહેવાલ આશરે એકસો શબ્દો માં લખો.

ઉદ્દેશ્ય

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P1349

[Total No. of Pages : 2

[5515]Ext.-122

F.Y. B.Com. (For External)
SINDHI
(2018 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

सुवाल I : 1) हेठियनि सुवालनि मां कंहिं बि 10 (झन्नि) सुवालनि जा जवाब लिखो:- [20]

सु. 1) मार्लड कंहिंजी धीउ हुइ?

सु. 2) “कुदरत जो नेम” पाठ में कहिड़ी सिस्तिया थी मिले?

सु. 3) नरेश पारीअ रखे संत्याणी छो चयो आहे?

सु. 4) मिरचूमल शेवकराम जो केरू हो?

सु. 5) इश्वरी जोतवाणीअ जी रिक्षा लाल देवल वारी घिटीअ में छो बीहजी वेई?

सु. 6) प्रितीअ जी माटेली माउ प्रिति सां कहिड़ो वहिवार कंदी हुइ?

सु. 7) निशा जो बचपन कींअ हो?

सु. 8) उमरकोट जो राजा केरू हो?

सु. 9) मिड-डे अखबार में कहिड़ी खबर छपियलि हुइ?

सु. 10) गोवर्धन शर्मा जे निरडे ते छा जो निशान हो?

सु. 11) पारी केरू हुइ?

P.T.O.

सु. 12) बस स्टेडे ते आरती छा कंदी हुई?

सुवाल II : हेठियनि सुवालनि मां किनि बि 2 (बिनि) सुवालनि जा जवाब लिखो:- [24]

सु. 1) “रूबाइयूं” कविता में ‘खादिम’ कहिंडा वीचार पेश क्या आहिनि?

सु. 2) “हैरान कयो!” कविता जरीए ‘साधू टी.एल. वास्वाणी’ छां बयान कयो आहे?

सु. 3) “मुक्ती किथे पाईदे?” गीत में रविंद्रनाथ टैगोर ईश्वर रवे किथे गोलण लाइ थो चवे?

सु. 4) “बदंगी” बैत शाह साहब बदंगीअ जी कहिंडी प्रेरणा डिनी आहे?

सुवाल III : हेठियनि मां किनि बि टिनि सुवालनि जा जवाब लिखो:- [36]

सु. 1) आरती ऐं बलदेव बुधराणी जे किरदार जे बारे में समझायो?

सु. 2) “कदरत जो नेम” कहाणी में इंदिरा पूनावाला पुराणी पीढी ऐं नई पीढी जो मेल कींअ करण बुधायो आहे?

सु. 3) गोवर्धन शर्मा “मतां दिल लाहीं, अल्लहु भी आहे!” मे मिठडे वतन डांहु वजण जी कहिंडी बेचैनी जाहिर कई आहे?

सु. 4) ईश्वरी जोतवाणी ममता जो कहिंडो नज़रो डिठो?

सुवाल IV : हेठियनि मां कंहि बि हिक ते मज्मून लिखो:- [20]

सु. 1) दादा – जे. पी. वासवाणी – महान संत

सु. 2) सागर किनारे हिक शाम

सु. 3) इन्टरनेट दौर

[5515]Ext.-123
F.Y.B.Com. (For External)
URDU GENERAL PAPER
(2013 Pattern)

*Time : 3 Hours]**[Max. Marks : 100**Instructions to the candidates:**1) Attempt All Questions.**2) Figures to the left indicate full marks.***A) Bang-e-Dara Part - I****B) Mazammen-e-Mujtaba Hussain**

سوال نمبر: ۱: اقبال کی حب الوطنی شاعری کی صفات تحریر کیجئے۔

یا

بانگ درا کی شلانہ خوبیاں بیان کیجئے۔

سوال نمبر: ۲: مجتبی حسین کی طنز و مزاح نثر کا جائزہ پیش کیجئے۔

یا

اردو ادب میں مجتبی حسین کا مقام بلند ہے واضح کیجئے۔

سوال نمبر: ۳: مجتبی حسین کے اسلوب اور محسن کا جائزہ پیش کیجئے۔

یا

مجتبی حسین کی حیات اور کارناموں پر روشنی ڈالئے۔

سوال نمبر: ۴ (الف): کسی ایک نظم کا خلاصہ لکھئے۔

۱۔ پرندے کی فریاد ۲۔ ہمالہ

سوال نمبر: ۴ (ب): کسی ایک عنوان پر اظہار خیال پیش کیجئے۔

۱۔ یونیسکو کی چھتری ۲۔ ڈائریکٹر کا کتا

سوال نمبر: ۵ (الف): اپنے کالج میں پارکنگ کی سہولت کے لئے درخواست لکھئے۔

سوال نمبر ۵ (ب) : مندرجہ ذیل اشعار کی تشریح بحوالہ متن کیجئے۔ (کوئی پانچ)

۱۔	پھولوں کو آئے جس دم شبنم وضو کرانے
رو نامیراوضو ہو، نالہ مری دعا ہو
۲۔	نظر تھی صورت سلمان اداشناں تیری
۳۔	علم تجھ سے تو معرفت مجھ سے
۴۔	حاضر ہوں مدد کو جان و دل سے
۵۔	کام دنیا میں رہبری ہے مرا
۶۔	کچھ بات ہے کہ ہستی ٹھیٹھیں ہماری
۷۔	آزاد مجھ کو کر دے او قید کرنے والے
میں بے زبان ہوں، قیدی تو چھوڑ کے دعائے

[5515]Ext.-124
F.Y.B.Com. (For External)
PERSIAN GENERAL - I
(2013 Pattern)

*Time : 3 Hours]**[Max. Marks : 100**Instructions to the candidates:*

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1: Define and illustrate any ten of the following 20

- (1) حِجَّةُ الْعِدَادِ (2) سَوْلَ وَجَابَ (3) مَرْأَةُ الْمُنْبَرِ (4) جَنْسُ الْمُكَرَّرِ
 (5) لَشَبَّهَ (6) اَسْقَارٌ (7) اَعْدَى (8) جَنْسُ مُزْبَلٍ (9) صَفَرَتْ قَلْبٍ
 (10) جَنْسُ تَامٍ (11) لَفْوَنْزَرٍ (12) سَبَلَنْ

Q2: (A) Define any two of the following. 10

- (1) قَمْ (2) كَلْ (3) اَسْقَارٌ (4) اَعْدَى (5) لَفْوَنْزَرٍ

(B) Reproduce in your own words any two of the following 10

- اَيْلَمْ (1) كَلْ (2) اَسْقَارٌ (3) لَفْوَنْزَرٍ

Q3. write any two of the following 20

(1) comment on the style of Ghalib.

(2) write a note on poetic Art of Farveen Atesami.

(3) Explain the poetic art of Dr. Qabral.

(4) Account the popularity of Hafiz.

Q4 : Explain any five couplets of the following in English, Urdu, Marathi or persian.

=
15

(۱) سندھ پیر خرا بام کہ لطفِ دائم است

ورنہ لطفِ شیخ و زاہدِ ماریست و گاه نیت
(۲) بیدار سوداں کہ جہاں جائے خواب نیت

الیں دریں خرا بہ نشتن صواب نیت
(۳) پارب اس آسای دوالی

خند بربخون عاشقان گرد د
(۴) اسپ تازی شدہ مجروع بزر بیر بالاں

طوفِ نریں بیمہ در گردن خرمی بسم

(۵) آنکہ ساندر حامِ جمِ است سیلگ
تا برلو عرضنه دارد احوالِ علک دارا

(۶) سیعِ حرمی نہ برا در بہ برا در دارد

سیعِ شفعت نہ در را به لبرمی بسم

(۷) بیانِ مفہومِ سخت است بنیاد است

سیار بادو کہ بنیاد عمر برباد است

Q5(A) Translate any three of the following passage

into English, Urdu or Marathi.

=
15

(۱) مردمی بچہ روزہ از کوہ سگ میکند - کاری دشوار داشت - ریخ فراواں بیبر دو
نمرد تا چیز میگرفت - از آں شغل جان نفر سا خرسند یک روز آہی کشید و
گفت، بیور دگار، چہوی مشد - اگر مرا نیز لو اتلگری ساختی تا میقا ننتم در تخت
روان زیبا، زیبر بردہ بایی حریر سرخ بنششم " فرشته ای از آسماں فورد
آمد و گفت آرزوی لذتستیاب شد، سلیمان اش لو اتلگرگشت و در تخت روان
زیبا زیبر بردہ بایی حریر سرخ نشست -

(۲) آورده اند کہ سلکین بدر سلطان محمود در اولین حال که ملازم سلطان
سچو مرلود - از یک سراسپ بیش نداشت و افات او بیافت بعیرت میگذشت
هر روز به مزگ سکار بصر ارفتی - اگر صیدی بدست آمدی بدل گزرا ہندی -

(۱) حیکم در آن کشتی بود سلک را لگفت اگر فرمان دهی من او را بطریق خاموش شد گفت نایت لطف و کرم باشد - لفربود تا ملام را بدریا اندراختند - هند لوبت خوشه خورد از آن پس مولیش گرفتند و پیش کشت آورند - و بدروست در سان کشت آورند - چون برآمد گلوشه نشست و قرار یافت -

(۲) نعمتی سعام بیرآحمد خورشید که یوسف از آنجایی گزرد چون گران بیرون آمد اما از صدای سم اسنان و لفیر حاوی سان فریاد او به جایی رسد و کسی به حالت احتیاطی نمی کرد - از نویزدی دلش پاره شد و بارو دو ورخ یه چنگ خانه خود باز گشت و با پریشان روی نبه بست آورد او را سد راه خوش بختی خود خواهد -

(B) Translate the following Unseen English passage into ₁₀ Persian, Urdu or Marathi.

A student without an ideal is a lover without gold. A traveller who does not know his destination is like a bird without wings. A devotee without knowledge is like a house without doors.

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

P-284

[Total No. of Pages : 5

[5515]Ext.-125
F.Y.B.Com. (For External)
FRENCH
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use of dictionary is not allowed.
- 3) All questions have to be answered in French unless indicated otherwise.

Q1 Complétez le dialogue suivant (UN AU CHOIX): [15]

A. M. Delpierre va chez un chocolatier. Il veut un assortiment de chocolats. Il parle au vendeur.

M. Delpierre : Bonjour monsieur.

Le vendeur : Bonjour monsieur. Vous voudrez... ?

M. Delpierre : _____.

Le vendeur : Lesquels voulez-vous ?

M. Delpierre : Je ne sais pas... _____.

Le vendeur : Bien sûr. Ce sont le chocolats au lait classiques. Ceux-là sont aux épices.

M. Delpierre : _____.

Le vendeur : Ceux-ci sont des chocolats noirs, moins sucrés.

M. Delpierre : _____.

Le vendeur : Oui, monsieur. Vous pouvez goûter.

M. Delpierre : Alors, donnez-moi _____.

Le vendeur : Alors, c'est un paquet de chocolats noirs et un paquet de chocolats au lait classiques. Merci monsieur.

M. Delpierre : Merci et au revoir monsieur.

OU

B. A. Mme Joubert la directrice de la Société appelle son assistante Françoise pour vérifier son planning. Elle va aller à Lyon pour son travail. Complétez le dialogue.

Mme Joubert : Françoise, vous pouvez venir ? Je voudrais _____.

Françoise : Oui, oui, j'arrive.

Mme Joubert : Alors, je vais travailler _____.

Françoise : Oui, madame. Vous allez partir de l'aéroport Paris – Orly terminal S.

Mme Joubert : _____.

P.T.O.

Françoise : Le vol, c'est à 7h 40. Vous arrivez à Nice à 8h 50.

Mme Joubert : Et le soir ? _____

Françoise : Le soir, vous rentrez à 9 h. Le vol est à 7h 40.

Mme Joubert : Parfait ! _____

Q.2. Grammaire et vocabulaire

A. Mettez au pluriel [6]

1. Le client réserve le billet pour le voyage.
2. La secrétaire remercie le directeur.
3. J'aime bien le plateau-repas.

B. Donnez le féminin des mots soulignés: [2]
Le voyageur anglais parle bien le français.

C. Donnez le contraire du mot souligné: [2]

1. Ils va souvent à l'étranger.
2. Elles aiment le savon de Marseille.

D. Complétez avec de, du, de la, de l', des: [2]

1. Les voyageurs demandent le prix _____ billets
2. L'ingénieur consulte les dossiers _____ clients.

E. Complétez avec à, au, à la, à l', aux: [2]

1. Nous sommes _____ hôtel.
2. Paul parle _____ réceptionniste.

F. Complétez avec des adjectifs démonstratifs: [3]

1. _____ entreprise se situe à Toulouse.
2. _____ appartement est au troisième étage.
3. La maison donne sur _____ rue.

G. Complétez avec des adjectifs possessifs: [3]

1. Sophie téléphone à _____ mère.
2. M. Giroudet a deux filles. _____ filles sont ingénieurs.
3. Le directeur donne des instructions à _____ secrétaire.

H. Choisissez la forme correcte du verbe: [3]

1. Les clients demandent/demandes l'addition.
2. Tu vient/viens de la Suisse.
3. Il faites/ fait la cuisine.

I. Mettez les verbes entre parenthèses au temps donné: [3]

1. Les clients (arriver – passé composé) le 16 décembre.
2. Nous (diriger – présent) l'ensemble des activités de l'entreprise.
3. Le réceptionniste (faire – présent) les réservations.

J. Trouvez l'objet direct: [3]

1. L'hôtesse sert les repas.
2. Le directeur finit son travail.
3. Vous apportez la carte, s'il vous plaît?

K. Complétez le texte suivant avec les mots donnés ci-dessous: [2]

(tramway, villes, différents, en)

Dans les grandes _____ françaises, il y a _____ types de transport _____.
commun : _____, métro, _____, trains de banlieue.

L. Dites vrai ou faux: [3]

1. Le personnel peut prendre ses repas dans les bureaux.
2. Un certificat médical est obligatoire en cas de maladie ou d'accident.
3. Les grandes entreprises ont de 100 à 240 employés.

M. Écrivez en mots: [3]

- 1.) 127 2.) 87. 3.) 67

N. Quelle heure est-il?: [3]

1. 2h45
2. 1h30
3. 15h15

Q.3. A. Répondez aux questions suivantes (3 au choix): [6]

1. Nommez deux types de restaurants en France.
2. Quel est votre plat favori?
3. Nommez une entreprise de votre pays.
4. Nommez une entreprise française.

B. Reliez les deux colonnes [4]

A.

- a. Un boulanger
- b. Une agence
- c. Le savon de Marseille
- d. Un boucher

B.

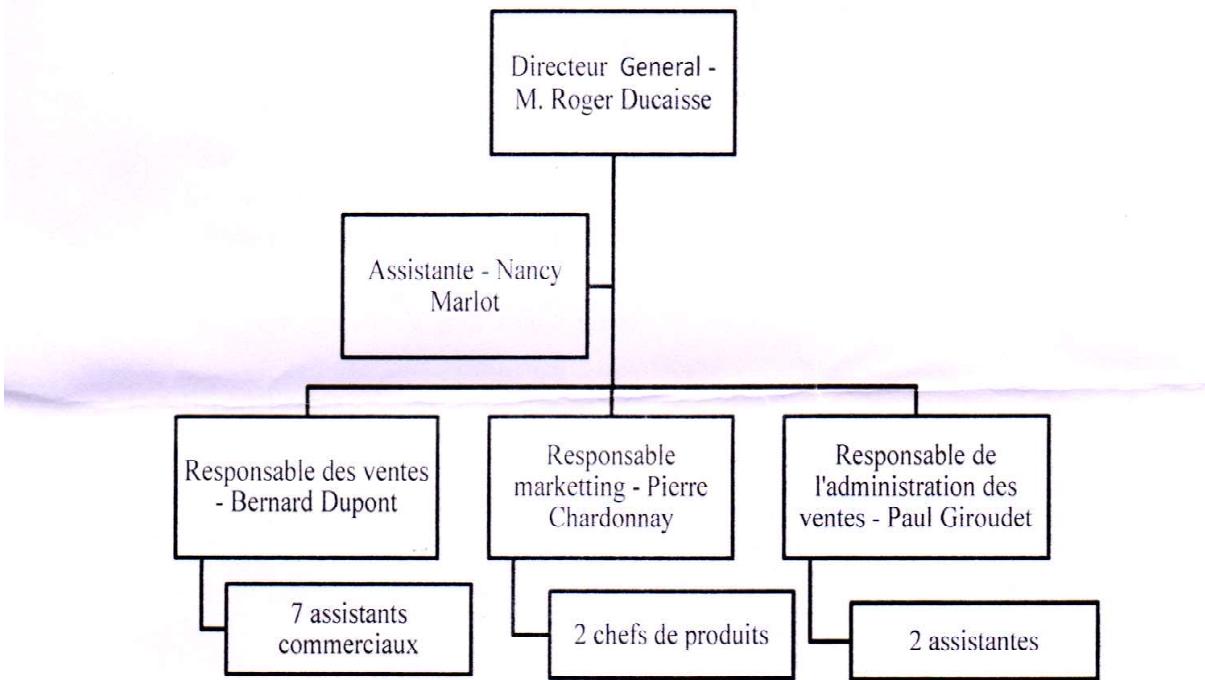
1. existe depuis 50 ans
2. Une bouchère
3. une boulangère
4. De voyages

Q.4. Écrivez en forme de paragraphe: [10]

- A. Décrivez le processus de fabrication du jus d'orange . Utilisez les mots suivants: laver, remplir, fermer, stériliser, refroidir, envoyer, des cartons, des distributeurs.
Pour cela utilisez les mots connecteurs – d'abord, puis, après, avec, dans...

OU

B. Voici l'organigramme de l'entreprise HÉLIX.

Q.5. A. Traduisez en anglais: [10]

Le savon de Marseille.

Le savon de Marseille existe depuis 50 ans. Il est composé de 72% d'huile végétale et de 28% d'eau.

Voici comment on fabrique ce savon :

- D'abord, on mélange des huiles végétales avec de la soude. Ensuite, ce mélange est chauffé entre 120° et 130°C.
- Après une journée, on enlève l'eau et on rajoute de la soude. On obtient une pâte qu'on fait cuire plusieurs heures.

B. Traduisez en français (5 au choix): [10]

1. It is prohibited to smoke.
2. She is very organized.
3. We have a range of 300 products.
4. They offered to do an exchange.
5. You have 5 weeks of paid leave.
6. First, I choose a salad.

Q.6 Compréhension de texte:

Jean: Ah, Nicolas! Comment vas-tu?

Nicolas: Très bien, merci. Je suis allé en Chine pour notre nouveau projet de construction.

Jean: Et tu es parti combien de temps?

Nicolas: Juste trois jours.

Jean: Comment ça s'est passé?

Nicolas: Je suis arrivé à Shanghai lundi matin et j'ai rencontré le chef de projet chinois.

Jean: Et, tu as rencontré les ingénieurs chinois?
Nicolas: Oui, lundi soir, j'ai dîné avec eux et nous avons eu une réunion de travail mardi matin.

- A. Dites vrai ou faux: [3]
1. Nicolas est allé en Chine.
 2. Il a dîné avec les ingénieurs chinois.
 3. Nicolas est allé en Chine pendant 6 jours.
- B. Trouvez le contraire de ‘parti’ dans le texte. [1]
- C. Donnez l’infinitif de ‘eu’. [1]

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P285

[Total No. of Pages : 8

[5515]Ext.-126
F.Y.B.Com. (For External)
GERMAN
Advanced
(2013Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

Use of a dictionary is not allowed.

Frage 1. Übersetzen Sie

[22]

(A) Übersetzen Sie den folgenden Text ins Englische oder Marathi!

(16)

Ich habe ein Problem mit meiner Schwester. Sie heißt Susanne und ist nur ein Jahr jünger als ich. Bisher sind wir eigentlich ganz gut miteinander ausgekommen, aber jetzt gibt es richtig Ärger! Meine Schwester nimmt nämlich einfach meine Klamotten und zieht sie an. Und sie fragt nicht einmal! Gestern zum Beispiel ist es wieder passiert: Vor zwei Tagen war ich in der Stadt. Ich **hatte ziemlich Geld gespart**, mein ganzes Taschengeld von letzten drei Monaten. Ich wollte richtig schön einkaufen. Ich habe auch ein paar tolle Sachen gefunden. Ich war so glücklich. Ich bin nach Hause gegangen und habe meiner Schwester die neuen Klamotten gezeigt. Und am Samstag, war meine Schwester zu einer Party eingeladen. Da habe ich gesehen, sie hat meine neuen Sachen an! Ich war so sauer!

Aziza Hansen kommt aus Japan. Sie lebt jetzt in Deutschland aber ihre Staatsangehörigkeit ist japanisch. Aziza Hansen wohnt in Hannover und ist Sekretärin von Beruf. Ihr Ehemann ist Deutscher. Sie haben zwei Töchter, vier und zwei Jahre alt. Sie fühlt sich wohl in Deutschland, sie arbeitet als Verkäuferin. Aziza mag die Deutschen. Am meisten findet sie die Deutschen freundlich. „Natürlich gibt es auch unsympathische und unhöfliche Menschen, aber das ist in Japan auch nicht anders“, meint Aziza.

(B) Übersetzen Sie ins Deutsche! (Nur 3)

(6)

1. The city Leipzig hosts many books fairs every year.
2. Her friend, who is working with her, is also her neighbor.
3. Parents often get lonely when their children leave them.
4. People from all over the world visit Germany during the Oktoberfest.

Frage 2. Beantworten Sie die folgenden Fragen! (Nur 5)

[15]

1. Wohnen Sie bei Ihren Eltern? Was erlauben Sie Ihnen? Was ist Ihnen verboten?
2. Treiben Sie regelmäßig Sport? Warum? Welches Essen empfehlen Sie, um fit und gesund zu bleiben?
3. Schreiben Sie kurz über zwei Deutsche Feste!

P.T.O.

4. In welcher Stadt Deutschlands möchten Sie gern wohnen? Warum?
5. Was denken Sie über Piercing und Tätowierung? Welche Probleme kann es damit geben?
6. Schreiben Sie über die Eigenschaften von Ihren Freunden! Wie wichtig ist Freundschaft im Leben?
7. Welche Sorten von Brot und Wurst gibt es in Deutschland?

Frage 3. Lesen Sie den folgenden Text und beantworten Sie die folgenden [10] Fragen!

Susan Hein arbeitet im Lufthansa Callcenter in Kassel. „Ich muss beruflich viel telefonieren. Ich kann Englisch und Spanisch sprechen, also bekomme ich Anrufe aus Großbritannien, Spanien, Südamerika und den USA. Meine Kolleginnen und ich sitzen zusammen in einem Büro. Wir beraten unsere Kunden am Telefon, informieren sie über Flugzeiten und reservieren Flugtickets. Wir müssen am Telefon immer freundlich sein, das ist nicht leicht. Unsere Arbeitszeit ist flexibel, aber wir müssen manchmal auch am Wochenende arbeiten. Ich habe dann wenig Zeit für meine Familie. Meine Tochter ist leider keine Hilfe im Haushalt - sie kann stundenlang telefonieren, aber sie kann nicht kochen!“

Jan Jacobsen arbeitet in einem Fitness-Studio in Bochum. „Mein Beruf ist sehr interessant. Ich bin Trainer und leite jeden Dienstag und Donnerstag einen Aerobic-Kurs. Ich kontrolliere die Sportgeräte und berate unsere Mitglieder. Ich schreibe einen Plan für die Sportkurse oder organisiere auch mal eine Party. Meine Arbeitszeit ist von 10 bis 20 Uhr mit zwei Stunden Mittagspause. Ich arbeite auch oft am Samstag, aber am Sonntag muss ich nicht arbeiten. Ich mag meinen Beruf, aber ich kann meine Freundin nicht oft treffen. Sie ist auch Aerobic-Trainerin. Im nächsten Jahr arbeiten wir zusammen als Animateure in einem Sport-Club in Spanien. Das ist unsere Chance! Wir können dort zusammen das Showprogramm organisieren und unsere Sportkurse planen.“

(A) Beantworten Sie die folgenden Fragen zum Text! (6)

1. Welche Aktivitäten unternimmt Susan Hein bei Lufthansa-Callcenter?
2. Nennen Sie die Aufgaben von Jan Jacobsen als Trainer!
3. Welche aus den zwei Berufen finden Sie interessanter? Warum?

(B) Richtig oder Falsch? (3)

1. Susan Heins Tochter hilft ihr bei dem Haushalt.
2. Susan Hein arbeitet allein im Büro.
3. Jan Jacobsen ist ledig.

(C) Schreiben Sie um! Verwenden Sie dabei: *nicht nur... als auch* (1)

Wir können dort zusammen das Showprogramm organisieren und unsere Sportkurse planen.

Frage 4. Grammatik

[20]

(A) Schreiben Sie die Sätze in Passiv! (Nur 5)

(5)

1. Man hilft dem alten Mann.
2. Martina hat Peter für die Party nicht eingeladen.
3. Der Lehrer beobachtete die Vögel.
4. Im Zoo darf man keinen Alkohol trinken.
5. Die Sekretärin hat viele Briefe geschrieben.
6. Jochen repariert die alte Uhr.

(B) Ergänzen Sie das richtige Verb im Präteritum! (Nur 5)

(5)

(können, besuchen, gehen, sein, anfangen, schreiben)

1. Früher _____ ich zu Fuß. Heute fahre ich mit dem Auto.
2. Gestern _____ das Konzert leider sehr spät _____.
3. Wir _____ am Wochenende keinen Picknick machen. Es hat stark geregnet.
4. Sarah _____ nur 15 Jahre alt, als sie den schrecklichen Unfall hatte.
5. Früher _____ man mit der Hand _____, heute tippt man alles schnell am Computer.
6. Letzte Woche _____ uns unsere Großeltern. Wir vermissen sie sehr.

(C) Verbinden Sie die Sätze! (Nur 5)

(5)

(während, zwar...aber, obwohl, weil, wenn, sowohl... als auch)

1. Ich kaufe die schöne Halskette nicht. Sie ist sehr teuer.
2. Sie liest das Buch. Es ist sehr langweilig.
3. Es ist Sommer. Wir fahren immer in unsere Heimat.
4. Peter ist intelligent. Er ist reich.
5. Die Kinder schlafen. Der Vater schmückt den Weihnachtsbaum.
6. Das Wasser ist kalt. Ich schwimme trotzdem.

(D) Ergänzen Sie die Relativpronomen! (Nur 5)

(5)

1. Die Touristen, _____ ich den Weg gezeigt habe, waren aus Australien.
2. Das Bild, _____ er gemalt hat, ist von einem Tiger.
3. Gefällt dir die neue Tasche, _____ du über Amazon bestellt hast?
4. Der Tisch, _____ wir gestern gekauft haben, ist aus China.
5. Das Taxi, _____ Farbe rot ist, müssen wir reparieren.
6. Die Lehrerin, _____ uns Musik unterrichtet, ist auch eine bekannte Sängerin.

Frage 5. Wortschatz

[13]

A. Ergänzen Sie die Lücken! (Nur 5)

(5)

1. Deutschland hat _____ Bundesländer.
2. Im Jahr _____ fiel die Berliner Mauer.
3. Der größte Flughafen von Deutschland ist in _____.
4. Während Adventszeit zündet man jeden Sonntag eine _____ an.
5. Die Stadt München liegt an der _____.
6. _____ sind kleine Leckereien aus Zucker, Gelatine und Fruchtsaft. Haribo ist der größte Hersteller davon.

B. Ordnen Sie zu!

(5)

1. Kölner Dom	a. Hamburg
2. Reeperbahn	b. München
3. Roland	c. Köln
4. Zwinger	d. Bremen
5. Oktoberfest	e. Dresden

C. Ergänzen Sie!

(3)

1. _____ und Ehefrau = das Ehepaar.
2. Deutschland ist das Land der _____ und Denker.
3. Zwischen Ossis und _____ gab es große Unterschiede.

Frage 5. Schreiben

[20]

A]. Sie gehen ins Restaurant mit Ihrem Freund/ Ihrer Freundin. Fragen Sie nach dem Menü und bestellen Sie das Essen!

ODER

Sie möchten einen Kochkurs besuchen. Fragen Sie Ihren Freund/Ihre Freundin, ob er/sie auch teilnehmen will.

B]. Sie machen Urlaub im Ausland. Schreiben Sie eine Ansichtskarte an Ihren Freund/Ihre Freundin. Beschreiben Sie die Stadt, das Wetter, die Leute und die Sehenswürdigkeiten!

Total No. of Questions : 5]

P285

[5515]Ext.-126

F.Y.B.Com. (For External)
GERMAN
Basic
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

All questions are compulsory. Use of a dictionary is not allowed.

Frage I. Übersetzen Sie!

[15]

(A) Übersetzen Sie ins Englische oder Marathi!

(10)

1.

- A: Hallo! Wartest du schon lange hier?
B: Na ja, schon eine Stunde.
A: Schon eine Stunde?
B: Ja. Mein Bus kommt nicht und mein Regenschirm ist kaputt. Mein Handy funktioniert auch nicht.
A: Kein Problem. Mein Regenschirm ist groß. Und du kannst mein Handy benutzen.
B: Danke schön, das ist sehr nett!

2. Unsere Stadt ist nicht besonders groß, aber sie ist 700 Jahre alt und ist sehr schön. Der Marktplatz, die Kirche und das Rathaus gefallen den Besuchern sehr. Seit 1647 hat die Stadt eine Universität. Viele kommen hier aus dem Ausland. Ein richtiger Studiengang! Natürlich haben wir viele Restaurants, Kinos, Geschäfte usw. Das Nachtleben gibt es auch. So ist das Leben hier: interessant und bunt. Leider hat aber die Stadt nicht genug Zimmer für alle Studenten.

(B) Übersetzen Sie ins Deutsche! (Nur 5)

(05)

1. I have already ordered the food.
2. Do you have a refrigerator?
3. Karin can dance and sing very well.
4. He is swimming in the pool.
5. We usually buy groceries on the weekend.
6. Are you inviting Mrs. Kranz for the party?

Frage II.

[20]

(A) Beantworten Sie die folgenden Fragen! (Nur 5)

(10)

1. Was machen Sie am Wochenende?
2. Wie feiert man Ostern in Deutschland?
3. Haben Sie Geschwister? Wie heißen sie?

4. Was haben Sie gestern zu Abend gegessen?
5. Sie möchten eine Suppe kochen. Was brauchen Sie?
6. In welchen Ländern spricht man Deutsch?
7. Wie groß ist Ihre Wohnung?

(B) Schreiben Sie! (05)

Sie haben im Januar eine Reise nach Italien gemacht. Schreiben Sie eine E-Mail an Ihren Freund/Ihre Freundin und beschreiben Sie Ihre Reise!

(C) Schreiben Sie einen Dialog! (05)

1. Sie möchten mit Ihrem Freund ins Kino gehen. Rufen Sie ihren Freund an!
ODER
2. Sie müssen dringend nach Bangalore für Arbeit fahren. Sie können Ihren Sohn von der Schule nicht abholen. Rufen Sie Ihre Frau an!

Frage III. Grammatik [35]

(A) Ergänzen Sie die richtigen Personalpronomen! (nur 5 Lücken) (05)

1. Ich brauche einen Kuli. Ich finde _____ nicht.
2. Das Hemd gefällt _____. Ich trage _____ heute Abend.
3. Die Waschmaschine ist schön. Frau Fischer kauft _____.
4. Morgen besuche ich meine Großeltern. _____ wohnen in Berlin.
5. Wo mein Rucksack? - _____ liegt im Schrank.

(B) Ergänzen Sie die richtigen Possessivpronomen! (nur 5 Lücken) (05)

1. Der Vater fragt _____ Sohn. Aber der Sohn antworten _____ Vater nicht.
2. Wann ruft ihr _____ Großeltern an, Jenny und Tobias?
3. Ich habe die Küche geputzt. Jetzt muss ich _____ Zimmer aufräumen.
4. Ist das _____ Katze, Tobias? – Nein, das ist nicht _____ Katze.

(C) Ergänzen Sie die richtigen bestimmten/unbestimmten Artikel! (nur 5 Lücken) (05)

1. Der Mann isst _____ Kuchen und trinkt _____ Tee.
2. Rita geht zur Arbeit. Sie fährt mit _____ Bus.
3. Die Lehrerin schenkt _____ Kind _____ Schokoladen.
4. Wir haben _____ Auto schon verkauft.

(D) Schreiben Sie das richtige Modalverb! (nur 5 Lücken) (05)

1. Wir _____ nicht mehr lernen. Wir sind total müde. Wir _____ eine Pause machen. Aber wir _____ diese Aufgabe bis morgen lösen.
2. Die Hunde _____ wirklich sehr schnell laufen.

3. Ich _____ zu Hause bleiben. Meine Mutter ist krank.

4. _____ ich zuerst duschen oder die Kleider waschen?

(E) Formulieren Sie die Sätze ins Imperativ um! (nur 5)

(05)

1. Setzt du bitte das Baby auf das Bett?

2. Stellst du bitte die Flaschen in den Kühlschrank?

3. Könnt ihr bitte ein Liter Milch mitbringen?

4. Können Sie mich bitte morgen um 11 Uhr treffen?

5. Nimmst du noch einen Kaffee?

6. Können Sie bitte leise sprechen?

(F) Schreiben Sie die Sätze im Perfekt! (nur 5)

(05)

1. Sieht der Junge fern?

2. Herr Henkel zerbricht die Vase.

3. Sie fliegt am Freitag nach Kopenhagen.

4. Jeden Montag kocht die Mutter eine Suppe.

5. Die Frau träumt vom einem Tiger.

6. Ich rufe dich am Montag an.

(G) Bilden Sie Fragen! (nur 5)

(05)

1. Ich lade meine Freunde zum Geburtstag ein.

2. Der Zug fährt um 10 Uhr 20.

3. Seit 3 Jahren lerne ich Deutsch.

4. Ich finde das Haus schön.

5. Der Mann hilft dem Kind.

6. Er ist Arzt von Beruf.

Frage IV. Wortschatz

[20]

(A) Was passt nicht?

(05)

1. Tischler – Maler – Bilder – Arzt

2. schlecht – nett – wunderbar – prima

3. rasieren: Bärte – Haare – Rad – Luftballon

4. Bus – Zug – Auto – Fahrkarte

5. Italienisch – Scheußlich – Chinesisch – Portugiesisch

(B) Schreiben Sie das richtige Wort!

(05)

1. Bruder und Schwester: _____

2. Mathematik, Kunst, Medizin: _____

3. der Tisch, der Stuhl, das Sofa: _____

4. die Spinne, die Maus, das Krokodil: _____

5. die Birne, der Apfel, die Banane: _____

(C) Schreiben Sie 4 Wörter pro Thema!

(10)

1. Fest 2. Familie 3. Nacht 4. Sport 5. Deutschkurs

Frage V. Lesen Sie den Text und beantworten Sie die folgenden Fragen!

[10]

Liebe Maria

Wie geht es dir? Uns geht es gut. Martin hat jetzt eine neue Stelle und ist in der neuen Firma wirklich glücklich. Tina geht seit September in die Schule. Nur ich habe ein Problem.

Du weißt ja, ich habe früher immer gern gearbeitet. Meine Zeit als Sekretärin bei Bosch war richtig schön. Jetzt bin ich seit sieben Jahren Hausfrau und Mutter und möchte gern wieder arbeiten. Tina ist am Vormittag in der Schule und ich denke, in der Zeit kann ich etwas arbeiten. Am Nachmittag will ich zu Hause sein und mit Tina Hausaufgaben machen. Sie braucht manchmal ein bisschen Hilfe.

Gestern habe ich eine Zeitung gekauft und die Stellenangebote gelesen. Zwei Anzeigen waren interessant: AGFA sucht von 7.00 Uhr bis 9.00 Uhr eine Putzhilfe. Sieben Uhr morgens ist sehr früh aber ich denke, das ist kein Problem: Martin kann mit Tina frühstücken und sie in die Schule fahren. Er fängt ja erst um 9.00 Uhr an. AGFA bezahlt 210€ im Monat. Das ist nicht viel, aber da muss ich auch nur zwei Stunden pro Tag arbeiten.

Die andere Stellenanzeige war auch interessant: Neukauf, der neue Supermarkt hier in Reutlingen, sucht eine Verkäuferin. Der Supermarkt macht um 7:30 Uhr auf. Die Arbeitszeit ist von 8:00 Uhr bis 12:00 Uhr, also jeden Tag vier Stunden. Neukauf bezahlt ganz gut und ich kann sogar mit Tina frühstücken und sie um halb acht selbst in die Schule bringen. Die Stelle als Verkäuferin finde ich sehr interessant. Aber glaubst du, das geht: Vormittags arbeiten, dann zu Hause putzen, kochen, waschen und am Nachmittag mit Tina Hausaufgabe machen?

Ich habe natürlich mit Martin gesprochen. Er meint, ich soll nur ein paar Stunden am Tag arbeiten, zum Beispiel als Putzhilfe. Zu Hause gibt es auch viel Arbeit und Martin ist am Abend müde. Dann will er nicht mit mir putzen und aufräumen. Was denkst du? Wo soll ich anrufen?

Schreibst du bitte mir schnell oder rufst du mich an?

Liebe Grüße

Deine Sandra

(A) Beantworten Sie die folgenden Fragen!

(4)

1. Was war Sandra früher von Beruf?
2. Wie lange hat Sandra nicht gearbeitet?
3. Wie ist die Arbeitszeit pro Tag bei AGFA?
4. Wo kann Sandra als Verkäuferin arbeiten?

(B) Schreiben Sie richtig oder falsch!

(4)

1. Martin ist Sandras Mann.
2. Tina kann alleine Hausaufgaben machen.
3. Neukauf sucht eine Sekretärin.
4. Martin möchte Sandra abends nicht im Haushalt helfen.

(C) Kombinieren Sie!

(2)

1. 210 € pro Monat	a. arbeiten
2. Hausfrau	b. gehen
3. Als Sekretärin	c. sein
4. In die Schule	d. verdienen

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P286

[Total No. of Pages : 3

[5515]Ext.-127

F.Y. B.Com. (For External)

SANSKRIT

Amarabhārati (Optional)

अमरभारती

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

All questions are compulsory.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Figures to right indicate full marks.

Q1) पुढीलपैकी 'अ' विभागातील कोणत्याही दोहोंचे व 'ब' विभागातील कोणत्याही दोहोंचे इंग्रजीत अथवा मराठीत भाषांतर करा.

Translate into English or Marathi any two from Section 'A' and any two from Section 'B' from the following passages. [20]

विभाग - अ

Section - A

i) इतरौ - (बाहू उद्घम्य) सर्वथा चक्रवर्तिनं पुत्रमाप्नुहि ।

राजा - (सप्रणामम्) प्रतिगृहीतम् ।

वैखानस - राजन् समिदाहरणाय प्रस्थिता वयम् । एष खलु कण्वस्य कुलपतेस्तुमालिनीतीरमाश्रमो दृश्यते । न चेदन्यकार्यातिपातः, तत्प्रविश्य प्रतिगृह्यतामातिथेयः सत्कारः ।

ii) साम्प्रतं गणपत्युत्सवो वादातीतः । लोकमान्यकाले नेयं लोकस्थितिः । विविध प्रकारेणायमुत्सवस्तदाऽक्षिप्तः । परं सर्वेऽप्याक्षेषा निरस्ताः । उत्सवे नैकप्रकारान् विषयान धिकृत्य व्याख्यानैज्ञनिदानं, तेन लोकप्रबोधः इति तस्य फलम् । लोकमान्यैः केसरिपत्रे विविधप्रकारेण एतादृशानामुत्सवानामावश्यकता प्रतिपादिता ।

iii) अथासौ महीपतिः सूच्या प्रविद्ध इव तच्छयनं त्यक्त्वा तत्क्षणादेवोत्थितः बभाषे - 'अहो ज्ञायतामत्र प्रच्छादनपटे मत्कुणो यूका वा नूनं तिष्ठति, येनाहं दृष्टः' इति । अथ ये कञ्चुकिनस्तत्र स्थितास्ते सत्वरं प्रच्छादनपटं गृहीत्वा सूक्ष्मदृश्या वीक्षाज्चक्रुः । अत्रान्तरे स मत्कुणः चापल्यात् खट्वान्तं प्रविष्टः । सा मन्दविसर्पिणी तु वस्त्रसन्ध्यन्तर्गता तैर्दृष्टा व्यापादिता च ।

P.T.O.

विभाग – ब
Section - B

- i) अनुज्ञाता तु रामेण हुत्वात्मानं हुताशने ।
ज्वलत्पावकसंकाशा स्वर्गमेव जगाम सा ॥
यत्र ते सुकृतात्मानो विहरन्ति महर्षयः ।
तत्पुण्यं शबरी स्थानं जगामात्मसमाधिना ॥
- ii) तप्तब्रवीद् वासुदेवो रथस्थो
राधेय दिष्ट्या स्मरसीह धर्मम् ।
प्रायेण नीचा व्यसनेषु मग्ना
निन्दन्ति दैवं कुकृतं न तु स्वम् ॥
- iii) रामासु रामानुजवत्परवसु मातृत्वबुद्धिं सततं दधीथाः । पराङ्गना यस्थ मता स्वमाता स राजयोगी स च
योगिराजः ॥

Q2) पुढीलपैकी 'अ' विभागातील कोणत्याही दोहोंचे व 'ब' विभागातील कोणत्याही दोहोंचे ससंदर्भ स्पष्टीकरण करा.

Explain with reference to the context any two from Section 'A' and any two from Section 'B' of the following. [20]

विभाग – अ
Section - A

- i) मिथ्यावादे स्तेयदण्डः ।
ii) नष्टाशङ्का हरिणशिशवो मन्दमन्दं चरन्ति ।
iii) तृषितो याचते तोयं तथाऽहं तव दर्शनात् ॥

विभाग – ब
Section - B

- i) तत्पुण्यं शबरी स्थानं जगामात्मसमाधिना ।
ii) न प्रयच्छसि यद् राज्यं क्व ते धर्मस्तदा गतः ।
iii) राजा तैरुपदिष्टमेव मनुते सत्यं तटस्थाः परे ।

Q3) 'मन्दविसर्पिणीकथेचे' तात्पर्य लिहा.

[20]

Write a moral of मन्दविसर्पिणीकथा

किंवा/OR

दारिद्र्घमोचन कथेचे तात्पर्य लिहा

Write a moral of दारिद्र्घमोचनकथा.

Q4) 'क्व ते धर्मस्तदा' पाठाचा सारांश लिहा.

[20]

Write a summary of a lesson क्व ते धर्मस्तदा

किंवा/OR

सुभाषितांचे कोणतेही तीन प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.

Explain any three types of सुभाषित with example.

Q5) पुढीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर विवेचक परिच्छेद लिहा.

[20]

Write short notes on any two of the following

i) शङ्कराचार्यः ।

ii) अर्थशास्त्रम् ।

iii) याज्ञवल्क्यः ।

iv) पञ्चतन्त्रम् ।

ঃঃঃঃ

[5515]Ext.-128
F.Y.B.Com. (For External)
ARABIC GEN. - I
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Q.I. Translate into English or Urdu or Marathi any TWO of the following Passages: ②०

(الف) — هَنْنَ لِي عَلَيٌّ تُحِبُّ طَبِيهِ حَدَّافَةٌ مُهْمَلَةٌ
 فِيهَا شَجَرَةٌ وَسِرْدٌ نَاسِفَةٌ - فَأَخْنَ عَلَى يَسْقِيْهَا
 مُكْلَلَةٌ يَوْمٌ - حَتَّى أَخْضَرَ قَشْرَهَا وَبَنَتْتَ فِيهَا وَرْقَ
 صَغِيرَةً أَخْضَرَ - فَفَرَّحَ عَلَى كَيْدِهَا بِحَيَاةِهَا - وَ
 وَضَعَهَا فِي الشَّمْسِ وَلَعَنَ ذَلِكَ طَلَعَتْ فِيهَا وَرَادَةٌ
 حَمْرَاءٌ وَرَقْهَا أَلْبَرَاءَ أَخْضَرَ، وَلَعَنَ يَوْمٍ
 تَفَتَّتَ الْوَرَادَةُ وَطَلَعَ جَنْبَهَا وَرَادٌ غَيْرُهَا
 صَغِيرَةً - فَأَخْنَهَا عَلَى لِينَضْلَهَا الْبُوهَ فَأَعْجَبَتْهُ

(ب) — ذَهَبَ مُحَمَّدٌ يَوْمَ الْجُمُعَةِ إِلَيْهِ
 إِلَيْهِ بُحَيْرَةٌ لِيَصِيلَ سَمَكًا، وَكَانَتْ مَهْلَكَةٌ قَصْبَةٌ
 أَلْصَيْلَ هَرَبُطَاهُ فِي طَرَفِهَا حَبْلٌ طَوِيلٌ، دَقِيقٌ
 مَهْتِيْنَ - وَفِي طَرَفِهِ حَنَّ الْحَبْلُ شَرِصَّ - وَفِي وَسْطِهِ
 عَوَامَةٌ - قَلَمَّا وَصَلَ إِلَيْهِ بُحَيْرَةٌ، جَلَسَ
 عَلَى حَجَرٍ كَبِيرٍ عَلَى ضَفَافِهَا - وَأَخْرَجَ الطَّعْمَ

مِنْ سَلَّتِهِ - وَوَضَعَهُ عَلَى الشَّيْصِ، ثُمَّ وَقَفَ
وَمَدَّ الْقَصَبَةَ وَأَدْلَى الْجَبَلَ فِي الْمَاءِ - وَلَبَعْدَ
كَذَّبَةٍ أَحَسَّ بِجَنْبَنْ بَلْهٌ فِي الْقَصَبَةِ فَأَسْرَعَ
بِإِخْرَاجِ الشَّيْصِ مِنَ الْمَاءِ، فَإِذَا بِهِ سَمَكًا
كَبِيرًا - أَتَتْ لِتَأْكُلِ الظُّحُمَ فَصَبَّلَتْهُ

(بع) → كَانَ أَسَدٌ خَالِمًا - فَأَتَى فَارُوسَ وَهَشَّانِي
عَلَى مَأْسِيِهِ - فَهَبَّهُ مِنَ النَّوْمِ غَضِيبًا وَقَبَضَ
عَلَى الْفَارِسِ لِيَقْتُلَهُ، فَبَكَى الْفَارِسُ وَلَصَرَعَ، حَتَّى
مَرَّقَ لَهُ قَلْبُ الْأَسَدِ وَخَلَى عَنْهُ - وَفَانِيَ
لَيْوَمٍ وَقَعَ الْأَسَدُ فِي شَرَابِ لِصَبَّلَهُ لَهُ -
الْصَّيَا (دُونَ)، فَصَرَخَ وَزَأَرَ حَتَّى سَمِعَهُ ذَلِكَ
الْفَارِسُ، فَأَسْرَعَ لِمَاعِدَتِهِ - وَقَالَ لَهُ
لَا تَخْفِي فَإِنَّا أَخْلَصْلَكَ، وَشَرَعَ لِيَقْرَضُ
الْجَبَلَ بِمَسَنَادِهِ الْحَادَّةِ حَتَّى قَطَحَهُ وَ
خَرَجَ الْأَسَدُ سَالِمًا، وَشَكَرَهُ شَكْرًا كَثِيرًا

Q. 2. Explain any five of the following
couplets: (20)

- ① أَلْحَبِسْ لَيْسَ مَذْهِبٌ —
وَلَيْسَ فِيهِ طَرَدٌ —
- ② فَلَسْتُ أَرْضَنِي قَفَصَا —
وَإِنْ يَكُنْ مِنْ ذَهَبٍ —
- ③ غَاجَاتُ هَاجِيَّةٍ غَاجِيَّةٍ —
وَالْعِيشُ فِيهَا مَطْلَبِيَّ —
- ④ قَدْ طَابَ فِيهَا مَطْعَمِيَّ —
وَرَاقَ فِيهَا مَسْتَرَبِيَّ —
- ⑤ هَيَّا بَنَا نَحْوَ الْحَمَلِ —
فَهُوَ الْحَيَاةُ هُوَ الْأَمَلُ —
- ⑥ يَا أَخْوَتِي هُبُّوا إِلَهُنُّوا —
لَا تَسْتَرِي حُدوَ اللَّكْسَلِ —
- ⑦ بِالْعِلْمِ غَلَّوا الْمَطْبَحَةَ —
وَابْنُوا الْبَلَادَ مَهْنَحَةَ —
- ⑧ وَخُلُّوا الْتِحَارَةَ حَرْفَتَهُ —
وَاهْنُوا وَاحْيُوا الْمَهْرَغَةَ —

Q. 3.(A) Translate into English any five of the following sentences: (15)

- التَّلِمِيْذُونَ ذَاهِبُونَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ ①
- تَلَكَّ الْحَافَلَةُ قَادِمَةً مِنَ الْكُلِّيَّةِ ②
- مَكْتَبَهُ بَعِيْدٌ مِنْ بَيْتِهِ ③
- كَوْنُ سَيَّارَتِهِ جَبَيْدَلٌ ④
- وَالدِّبْيَ عَامِلٌ فِي غَرْفَتِهِ ⑤
- ذَلِكَتِ الْمَدْرَسَةُ مُشْغُولَةٌ ⑥
- عَلَى الْطَّاولَةِ جَرِيدَةٌ ⑦
- هُوَ ذَاهِبٌ إِلَى بَيْتِ صَدِيقِهِ ⑧

(B) Translate into Arabic any five of the following sentences: (15)

- ① The garden of University is big.
- ② He took him to the School.
- ③ She is busy in her office.
- ④ This School is new and good.
- ⑤ That Bus is going to the College.
- ⑥ The new teacher is a tall man.
- ⑦ There is a student in the class.
- ⑧ On the Window there is a curtain.

Q. 4. Explain with Examples any two of the following Topics: (15)

- حُرُوفُ الْهِجَاءِ - (٢) ①
أَعْزَادُ الْكَلِمَةِ - (٤) (اسم الاستئناف) ②
-

Q. 5. (A) Summarise any one of the following Topics: (05)

- حَيْدُّ السَّمَاءِ - (٣) ①
-

(B) Write in Arabic any one of the following: (05)

- أَيَّامُ الْأَسْبُوعِ - (٣) ①
-

(C) Write a letter in Arabic to the Company manager. (05)

«أَكْتَبَتْ بِرِسَالَةٍ إِلَى مَهْمَيْرِ الشَّرِيكَةِ»
